НІВА

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ Б.Г.К.Т.

№ 51 (564) ГОД XI БЕЛАСТОК, 19 СНЕЖНЯ 1966 г. ЦАНА 60 ГР.

У НУМАРЫ

З ЖЫЦЦЯ БГКТ

СЛОВА АБ ГАРАДСКІМ АДДЗЕЛЕ Ў БЕЛАСТОКУ

Праца гарадскога аддзела БГКТ у Беластоку даволі спецыфічная. У горадзе няма гурткоў. Уся культурна-асветная праца арганізуецца і праводзіцца ў памяшканні ГП, у якім мае сваю сядзібу аддзел. Жыхары Беластока ведаюць памяшканне на Варшаўскай 11. Сюды прыходзяць яны на савецкія фільмы, якія садзейнічаюць знаёмству з жыццём савецкіх людзей, знаёмству з савецкай культурай, а таксама прычыняюцца да прывівання пачуццяў любві і дружбы да савецкіх народаў.

У чытальны зал прыходзяць людзі пачытаць газеты і часопісы, паглядзець перадачы тэлебачання, паіграць у шахматы і т.д. Любіцелі белетрыстыкі могуць з бібліятэкі аддзела атрымоўваць кніжкі.

Многа карыснага робіць аддзел для дзяцей. Пад кіраўніцтвам Чэслава Дзюбінскага школьнікі, у асноўным дзеці актывістаў БГКТ, вучацца іграць на акардэонах.

Для моладзі адной з найважнейшых забаў з'яўляюцца танцы. I ў аддзеле заўсёды цікава і культурна праходзяць танцавальныя вечарыны.

Ужо да традыцыі аддзела належыць арганізаванне навагодніх балаў і навагодніх ёлак для дзяцей. Да традыцыі належыць і тое, што аддзел заўсёды арганізуе ўрачыстыя пасяджэнні (акадэміі) з нагоды дзяржаўных свят і іншых вядомых гадавін. Пасля гэтых акадэмій адбываюцца выступленні навучэнцаў Чэслава Дзюбінскага, выступленне салістаў, а таксама самадзейнікаў з рускага таварыства, з якім аддзел супрацоўнічае.

Да новых дасягненняў аддзела трэба залічыць тое, што ад некалькіх месяцаў пачаў працаваць хор пад кіраўніцтвам Міхася Ануфрыева. I гэты хор ужо паспеў даць два канцэрты. Новым з'яўляецца таксама тое, што ў клубе ўведзена чорная кава, а таксама закуплены більярд. Новым з'яўляецца таксама і тое, што рэгулярна праводзяцца тут усякага роду спатканні. Да іх адносяцца аўтарскія сустрэчы з членамі літаратурнага аб'яднання Белавежа, даклады лектараў КМ ПАРП.

Гарадскі аддзел першым адклікнуўся на пастулаты друкаваныя ў «Ніве» адносна прывівання любві да роднага слова. Ён намагаецца зараз арганізаваць тэатральны гурток, намагаецца ўзняць беларускае слова і паказаць яго прыгажосць на сцэне, намагаецца пашырыць падпіску «Нівы» ў горадзе, і з гэтай мэтай плануе пасля Новага года аб'явіць конкурс.

Ужо гэтыя прыведзеныя факты працы аддзела гавораць аб тым, што Беластоцкі аддзел у жыцці БГКТ адыгрывае аграмаднае значэнне, што ён з'яўляецца ў пэўным сэнсе люстрам дзейнасці Галоўнага праўлення, што паводле яго працы многія мяркуюць аб працы ГП. Дзейнасць БГКТ разлічана ў асноўным на грамадскую працу актывістаў. А дзе як дзе, але ў гарадскім аддзеле БГКТ у Беластоку добры ахвярны актыў, з якім можна многа карыснага зрабіць. Актывісты аддзела заслугоўваюць на асобнае падкрэсленне. Да гэтых людзей залічаюцца перш за ўсё: Люба Кулыгіна, Уладзімір Куршэль, Кіра Радзіцкая, Уладзімір Навіцкі, Яўген Ражкевіч, Мікола Яроцкі, Зоя Ясінская, Сцяпан Сілівончук, Анна Амброжэй, Віктар Лаўрэшук і іншыя.

Старшынёю аддзела з'яўляецца Кастусь Масальскі. Яго адданасць грамадскай працы і ўменне з'ядноўваць актыў з'яўляецца той рысай, якая дазваляе

(Працяг на стар. 5)

Да 40-ГОДДЗЯ СТАРАБЕРАЗОЎСКІХ ПАДЗЕЙ

З дакладам выступіў Сакратар ГП БГКТ тав. Ул. Юзвюк.

ЖЫВЕ ПАМЯЦЬ АБ ГРАМАДЗЕ

Як вынікае з дакументаў, тамтая нядзеля выпала 5 снежня 1926 года. Старэйшыя жыхары Старога Беразова і навакольных вёсак запамяталі, што тады ляжаў ужо свежы беленькі снег, на якім асабліва ярка адзначалася людская кроў — кроў сяброў Беларускай сялянска-работніцкай грамады, дэлегатаў на павятовы з'езд у Старым Беразове.

На старонках «Нівы» мы не раз ужо вярталіся да гэтых падзей, і таму няма патрэбы яшчэ раз падрабязна апісваць стараберазоўскай трагедыі.

У гэтым годзе першая снежаньская нядзеля выпала на 4 дзень месяца. 40 год пазней сабраліся ў школе суседняй вёскі Махнатае старыя сяляне і моладзь, дзяўчаты і пажылыя жанчыны з навакольных вёсак, прыехалі прадстаўнікі Павятовага камітэта ПАРП і Павятовага камітэта Аб'яднанага стронніцтва людовага. Ставіліся кіраўнікі мясцовых партыйных і адміністрацыйных пляцовак. Прыбылі прадстаўнікі Галоўнага праўлення БГКТ. Сустрэліся ў вясковай школе, каб успомніць адважныя змаганні сяброў Грамады. Сярод іх быў адзін непасрэдны ўдзельнік стараберазоўскага павятовага з'езда Грамады — Рыгор Янкоўскі.

З дакладам аб дзейнасці Грамады ў Бельскім павеце і аб паліцэйскай расправе над дэлегатамі стараберазоўскага грамадаўскага з'езда выступіў сакратар Галоўнага праўлення БГКТ, тав. Уладзімір Юзвюк.

Беларускае грамадска-культурнае таварыства высока цэніць прагрэсіўныя традыцыі, якія аставіла Грамада. Таму БГКТ было галоўным ініцыятарам увекавечання Стараберазоўскай «крывавай нядзелі» памятнай дошкай. Пакуль што астанецца яна ў Махнатаўскай школе, але на вясну, калі пагода дазволіць, каб правесці адпаведныя працы, памятная дошка знойдзецца дакладна на тым месцы, дзе ў Старым Беразове 40 год таму назад адбываўся павятовы грамадаўскі з'езд.

Вечарам сабраўшыеся ў Махнатаўскай школе паглядзелі мастацкі беларускі фільм «Чырвонае лісце», абаснаваны на аўтэнтычных падзеях, якія ў міжваенны перыяд адбываліся ў Заходняй Беларусі. Фільм вельмі спадабаўся. Многія сярод старэйшых сялян адразу дадумаліся, што рэч ідзе аб заслужаным дзеячу КПЗБ Сяргею Прытыцкім і аб здрадніку Стрэльчуку.

Шкада, што гэты мітынг не мог адбыцца ў самым Старым Беразове. Няма аднак там ні школы, ні святліцы, і таму не знайшлося дастаткова прасторнай залы, якая магла б змясціць усіх удзельнікаў мітынгу.

Тэкст і фота **В. Рудчык**

Школьная зала запоўнілася да апошняга месца ўдзельнікамі мітынгу, якія з вялікім зацікаўленнем слухалі і даклада Ул. Юзвюка, і ўспамінаў Рыгора Янкоўскага, і вершаў Віктара Шведа, якія ён сам чытаў.

Вялікі Конкурс з узнагародамі

Дакладна аб правілах і карысцях конкурсу наш чытач пазнаёміцца на старонцы 6. Тут хочам пару слоў аб самой ідэі.

Гэта першы ў такім маштабе і з такім размахам арганізаваны конкурс на чытанне беларускай літаратуры. Прымае ў ім удзел 7 арганізацый і ўстаноў. Многія, верым, далучацца да нас у час самога конкурсу, гэта значыць, ад пачатку новага года да канца кастрычніка 1967 года.

Конкурс лёгкі. Хочам, каб удзел у ім прыняло як найбольш удзельнікаў. Толькі тры творы трэба прачытаць, каб стацца ўдзельнікам і магчыма выйграць не благую ўзнагароду.

Конкурс разлічаны ў асноўным на дарослага чытача ўключна з ліцэістамі.

Сакратарыят конкурсу задбаў, каб пра яго ведала Міністэрства Культуры і Мастацтва, галоўныя праўленні нацыянальных таварыстваў у Польшчы. Наш конкурс з'яўляецца ў пэўным сэнсе паказовым. Вяжам яго сцісла з 50 гадавінай Вялікага Кастрычніка, напярэдадні якога адбудзецца ў Беластоку ўрачыстае падсумаванне.

Усе тады да ўдзелу ў конкурсе!

Цікавыя выказванні з конкурсных купонаў ці з асобных картак будзем друкаваць у «Ніве».

У справе праграмаў беларускага тэлебачання

Многія нашы чытачы звяртаюцца да нас з пытаннем, чаму мы не друкуем праграмаў беларускага тэлебачання. Гэтае пытанне было пастаўлена нават на апошнім пленуме ГП БГКТ. Павінны тады мы перад чытачамі вытлумачыцца. Як толькі з'явілася магчымасць шырэй прыймаць на Беласточчыне беларускае тэлебачанне (павелічэнне моцы гродзенскага тэлецэнтра), мы звярнуліся ў рэдакцыю «Беларускага тэлебачання» з просьбай дасылаць нам сваю праграму так, каб мы маглі яе ў час надрукаваць. На жаль, такой магчымасці няма. «Беларускае тэлебачанне» па тэхнічных прычынах не можа даслаць яе нам раней, чым яна дойдзе да нас у газетным выглядзе. А гэта значыць, што спозніцца яна на 4 дні. Каб хоць у нейкай меры задаволіць патрабаванні нашых чытачоў, мы вырашылі змяшчаць цікавейшыя перадачы беларускага тэлебачання на пятніцу, суботу і нядзелю. Такую магчымасць маем. Калі будзе магчымасць змясціць тыднёвую праграму, неадкладна скарыстаем з яе. I так, ад сёння, апрача тыднёвай праграмы польскай тэлевізіі, будзем змяшчаць цікавейшыя перадачы беларускай тэлевізіі (на пятніцу, суботу і нядзелю).

Нарада карэспандэнтаў „Нівы"

4-га снежня г.г. адбылася ў «Ніве» рабочая нарада перадавых карэспандэнтаў. На ёй былі абмеркаваны дасягненні і недахопы карэспандэнцкіх матэрыялаў, якія наплываюць у наш часопіс. У час дыскусіі ўдзельнікі нарады сцвярджалі, што ўсе крытычныя іх публікацыі прычыніліся да ўладжання тых ці іншых спраў, аб якіх была гутарка ў інфармацыях. Нарада закончылася супольным абедам, у час якога з рук Галоўнага Рэдактара «Нівы» Г. Валкавыцкага перадавыя карэспандэнты атрымалі дыпломы і рэчавыя ўзнагароды.

(мх)

Падзеі • Здарэнні • Факты • Каментарыі • Вестні

СВЕТ

ПРЫКЛАД УСЁЙ ЕЎРОПЕ

Афіцыяльны візіт **А. Касыгіна ў Францыю** закончыўся. Сусветная прэса каменціруе зараз супольнае савецка-французскае камюніке. Як прадбачвалася, візіт прычыніўся да ўмацавання дружбы між савецкім і французскім народамі, для справы міру ў Еўропе і ва ўсім свеце. Вось асноўныя справы сумеснага камюніке:

■ СССР і Францыя выказваюцца за развіццём супрацоўніцтва ва ўсіх галінах і паміж усімі еўрапейскімі дзяржавамі.

■ Наглядным прыкладам супрацоўніцтва павінны быць суадносіны паміж СССР і Францыяй.

■ Прадыскутавана справу склікання агульнаеўрапейскай канферэнцыі.

■ Падкрэслена, што разыходзіцца не толькі аб нераспаўсюджванне тэрмаядзернай зброі, але каб дзяржавы, якія распараджаюць гэтай зброяй, разважылі сродкі, якія маглі б запэўніць сапраўднае раззбраенне.

■ Абедзве дзяржавы выказалі спачуванне па поваду сітуацыі ў Паўднёва-Усходняй Азіі, якая з'яўляецца **вынікам чужой інгерэнцыі.**

■ Суадносіны паміж Савецкім Саюзам і Францыяй развіваюцца вельмі хутка. Перад усім у такіх галінах як каляровай тэлевізіі, мірнага выкарыстання атамнай энергіі і касмічных доследаў. У будучыні круг супрацоўніцтва пашырыцца.

АБ В'ЕТНАМЕ

■ Прадстаўнік Савецкага Саюза Кузняцоў сустрэўся з У Танам. Разглядалі яны в'етнамскую вайну і звязаную з гэтым пагрозу міру. Трэба прыпомніць, што адной з прычын, для якой У Тан зракаўся сваёй функцыі, была в'етнамская вайна. Астаўся ён далей генеральным сакратаром таму, сцвярджаюць некаторыя, што паўстала пэўная магчымасць мірнага ўрэгулявання в'етнамскай праблемы.

■ Папа Рымскі Павел VI звярнуўся з заклікам, каб перапынак у в'етнамскай вайне, запланаваны на каляды па ініцыятыве в'етнамскіх патрыётаў, прадоўжыць і каб стаўся ён падставай да мірных перагавораў.

■ Інакш гэтую справу бачыць Раск. Сказаў ён, што ў ЗША не маюць намеру ганараваць перамір'я на далейшую мэту. Наадварот, ЗША імкнуцца расшырыць вайну. Прэзідэнт Джонсан звярнуўся да кангрэсу, каб той прызначыў дадаткова 10 мільярдаў долараў да канца чэрвеня будучага года на вайну ў В'етнаме. Злучаныя Штаты звярнуліся да сваіх саюзнікаў, каб аказвалі яны яшчэ большую дапамогу марыянетцы Кі.

РУБІ МАЕ РАКА

Злачынца, які забіў Освальда, Рубі мае рака. Усе доследы пацвердзілі дыягноз. Далейшае лячэнне будзе залежыць ад доследаў, мэтай якіх ёсць акрэсленне месца пухліны.

АТАМНАЯ ЛОДКА Ў ІТАЛІІ

У бліжэйшым часе Італія пабудуе **першую атамную падводную лодку.** Амаль усе элементы будуць выпрадукаваны ў Італіі.

А. К.

БССР

КІРМАШ

У Палацы культуры Мінскага камвольнага камбіната адбыўся першы ў Беларусі, і адзін з найбольшых у Савецкім Саюзе, гандлёва-прамысловы кірмаш. Кірмаш наведалі кіраўнікі вярхоўных улад Беларусі.
З'ехаліся сюды прамысловыя дзеячы з многіх саюзных рэспублік.

ОРДЭН

За гераізм у партызанскай барацьбе ў час акупацыі сталіца Беларусі, горад Мінск, узнагароджаны **ордэнам Леніна.** Беларускія газеты друкуюць гэту вестку вялікімі літарамі на першых старонках. Публікуюцца шматлікія матэрыялы аб гераічнай барацьбе мінчан у часы апошняй вайны.
Гарады-героі: Масква, Ленінград, Брэст шлюць віншаванні Мінску.

23-Я

Дванаццаць дзён знаходзілася ў Беларусі дэлегацыя чэхаславацка-савецкай дружбы. Узначальваў дэлегацыю славацкі падпалкоўнік Ондрэй Налепка, брат слаўнага патрыёта Славакіі, Яна Налепкі, які загінуў у вайну. Ян Налепка — Герой Савецкага Саюза.
Госці ўдзельнічалі ў мерапрыемствах звязаных з 23-яй гадавінай Дагавору аб дружбе, узаемадапамозе і пасляваенным супрацоўніцтве паміж Савецкім Саюзам і Чэхаславакіяй.

ДАГАМЕЙСКІ

Беларускую сталіцу наведаў нацыянальны балет далёкай афрыканскай краіны Дагамей.

З РУМЫНІІ

Аматары музыкі цёпла сустрэлі канцэрты румынскага дырыжора Георга Вінілэ. Дзяржаўны сімфанічны аркестр БССР выканаў пад яго кіраўніцтвам Сімфонію № 2 Бетховена і Румынскую рапсодыю № 2 Д. Энеску.
У Румыніі выступаў з канцэртамі беларускі дырыжор В. Катаеў, заслужаны артыст БССР.

ЛІТАРАТУРНАЕ

Гродна з'яўляецца горадам, які мае сваю літаратуру і вядомых пісьменнікаў, як Васіль Быкаў і Аляксей Карпюк. Адбываюцца сустрэчы насельніцтва і з маладымі гродзенскімі паэтамі — Вольгай Іпатавай, Аляксеем Дземідовічам, Юрыем Лаўрэнцевым.

ВЫСТАЎКІ

У Мінску адбыліся тры новыя выстаўкі. У Дзяржаўным мастацкім музеі свае працы паказалі мастакі тэатра, кіно і тэлевізіі, і беларускія акварэлісты. У мінскім салон-магазіне адбылася персанальная выстаўка віцебскага жывапісца У. Кухарава.

ПАГОДА

На пачатку гэтага месяца на Беларусі была імглістая і пахмурная пагода.

(С.Я.)

ПОЛЬШЧА

ВЫСТУПЛЕННЕ УЛАДЗІСЛАВА ГАМУЛКІ НА III З'ЕЗДЗЕ СЕЛЬГАСГУРТКОЎ

У днях 8—9.XII абрадаваў у Варшаве III з'езд дэлегатаў сельскагаспадарчых гурткоў. У абрадах прынялі ўдзел між іншым: Уладзіслаў Гамулка, Эдвард Охаб, Юзэф Цыранкевіч і шмат іншых прадстаўнікоў партыйных і дзяржаўных улад. З прамоваю на з'ездзе выступіў Уладзіслаў Гамулка, які перааналізаваў датагачасныя дасягненні нашай гаспадаркі і ўказаў на далейшыя яе перспектывы, а таксама на некаторыя новыя элементы палітыкі партыі ў адносінах да сельскай гаспадаркі.

Уладзіслаў Гамулка напомніў, што ў мінулае дзесяцігоддзе сярэдні гадавы тэмп узросту валавой прадукцыі сельскай гаспадаркі раўняўся звыш 3,3 працэнта. Дзякуючы гэтаму павысіўся ўзровень спажыцця сельскагаспадарчых прадуктаў на галаву кожнага жыхара краіны, нягледзячы на тое, што лік насельніцтва за гэты перыяд пабольшыўся на 26,4 працэнта (прыбыло 6,6 мільёна асоб). Добрыя вынікі нашая сельская гаспадарка асягае дзякуючы добрай працы мільёнаў нашых гаспадароў, а таксама дзякуючы адпаведнай палітыцы дзяржавы. Так, напрыклад, на працягу мінулых гадоў у 2 разы ўзрасло забеспячэнне вёскі ў штучныя ўгнаенні, у 2,5 разы ўзрасла колькасць трактараў, у 2,5 разы ўзрасла колькасць электрыфікаваных гаспадарак. У далейшай частцы свайго выступлення Уладзіслаў Гамулка перааналізаваў перспектывы прадукцыі перад усім збожжавых культур. Запатрабаванне на збожжа ў наступных гадах будзе пастаянна ўзрастаць. Для забеспячэння гэтага запатрабавання і ліквідацыі імпарту збожжа да 1970 года неабходным будзе павысіць ураджайнасць з гектара 4 збожжавых культур да 21 цэнтнера з гектара, каб заахвоціць гаспадароў да шырэйшага развіцця прадукцыі збожжавых культур прадбачваецца некаторыя прывілеі для гаспадароў, якія будуць кантрактаваць збожжавыя пасевы. Перад усім будуць яны маглі атрымаць па ніжэйшых цэнах штучныя ўгнаенні, а таксама атрымаць пэўныя палёгкі ў падатках. Уладзіслаў Гамулка адзначыў, што такая развязка дазволіць атрымаць больш штучных угнаенняў тым ваяводствам, якія паводле датагачаснай палітыкі атрымлівалі іх вельмі мала (як, напрыклад, Беластоцкае ваяводства).

Гаворачы аб патрэбе выкарыстання ўсіх рэзерваў, Уладзіслаў Гамулка заявіў:

«У сувязі з тым думаем разгледзіць магчымасць камасацыі грунтаў у некаторых раёнах краіны, а асабліва там, дзе цераспалосіца перашкаджае большым гаспадаркам. Такім чынам палепшым сітуацыю гаспадарак, якія нават пры добрай зямлі і не малых абшарах маюць — з прычыны цераспалосіцы — вялікія цяжкасці ў гаспадараванні, а таксама створым магчымасці выкарыстання зямлі, якая не мае пастаяннага гаспадара, а павінна быць адпаведна загаспадараванай».

(Ул. П.)

ВАЯВОДСТВА

ШТУЧНЫЯ ЎГНАЕННІ

На сельгасгурткоўскім з'ездзе Уладзіслаў Гамулка сказаў, што слабейшыя эканамічна ваяводствы, а ў тым ліку і Беласточчына, будуць атрымоўваць столькі штучных угнаенняў, сколькі ім спатрэбіцца. Якое тады наглядаецца запатрабаванне на мінеральны «попел» у нашым ваяводстве? Лікі не пацяшаюць. Вось на 1966/67 гаспадарчы год Беласточчына атрымала 105 тысяч тон мінеральных угнаенняў, а гандлёвыя ўстановы прадалі дагэтуль ледзь 60 тысяч тон. Можна яшчэ спадзявацца, што сяляне будуць купляць на весну, але статыстыка даказвае, што ў мінулым годзе прадалі мы за гэты ж перыяд яшчэ менш штучных угнаенняў. Асабліва слабое зацікаўленне гэтай справай для раслін наглядаецца ў Беластоцкім і Дуброўскім паветах.
Аграномаў і прадстаўнікоў ГС-аў чакае тады вялікая работа, каб растлумачыць хлебаробам неабходнасць і высокую рэнтабельнасць прымянення павышаных доз штучных угнаенняў.

10-ЦІГОДДЗЕ САіВ

САіВ — гэта Аб'яднанне атэістаў і вольнадумных, арганізацыі, якая заснавалася ў 1956 годзе і згуртоўвае перш за ўсё інтэлігенцыю, якая не прызнае рэлігійнай ідэалогіі і сваім заданнем лічыць пашырыць свецкую культуру.
10 снежня адбыўся ў Беластоку 4-ы ваяводскі з'езд гэтай арганізацыі. Дэлегаты абмеркавалі вынікі сваёй дзейнасці. выбралі новае Ваяводскае праўленне і прынялі пастановы аб напрамках далейшай працы. Сярод членаў Прэзідыума Ваяводскага праўлення САіВ ёсць і старшыня Прэзідыума ГП БГКТ, суддзя Вінцук Склубоўскі.

ВУЧНЁЎСКАЯ САЛІДАРНАСЦЬ

Вучні пачатковай школы № 23 імя Людвіка Заменгофа ў Беластоку праявілі братэрскую салідарнасць з вучнямі В'етнама. Па ініцыятыве гарцэраў гэтай школы вучні сабралі звыш 1100 алавікоў, каля 680 сшыткаў і шмат другіх школьных матэрыялаў і прыладаў, ды прызначылі іх на навагоднія падарункі сваім сябрам з В'етнама. Падчас мітынгу, які з гэтай нагоды адбыўся ў школе, вучні звярнуліся з урачыстым заклікам да ўсіх школ у нашай краіне, каб пайшлі іх следам і збіралі навагоднія падарункі в'етнамскім вучням. Прысутны на мітынгу першы сакратар амбасады ДРВ у Польшчы высока ацаніў вучнёўскі пачын беластоцкай школы і ад імя в'етнамскіх вучняў шчыра падзякаваў за падарункі. У Беласток ужо паступаюць паведамленні аб тым, што ініцыятыва гарцэраў школы імя Людвіка Заменгофа сустрэлася з шырокім водклікам у краіне.

СВЯТОЧНЫЯ ЁЛКІ

Набліжаюцца каляды, а разам з імі вялікае запатрабаванне на навагоднія ёлкі. Каб не вынішчыць лесу, лясная адміністрацыя сістэматычна вядзе пасадкі ёлак, якія пазней прызначаюцца на ўпрыгожванне святочнага нараду. На Беласточчыне плантацыі ёлак займаюць ужо плошчу ў 100 гектараў. (вр)

NIEDZIELA 18.XII.

10.00 Dla dzieci: „Gwiazdki śniegu" — widowisko (Budapeszt); 10.45 Dla młodych widzów: Kino Przygoda — „Dzwonię, otwórzcie drzwi" — film fab. radz; 12.00 Wiad. dz. TV; 12.10 Gra Polska Kapela pod dyr. F. Dzierżanowskiego z udziałem solistów, 12.45 Dla dzieci: W. Żukrowski „Porwanie w Tiutiurlistanie"; 13.35 „Bakaniarze" — rep. film; 13.50 „Czarownice" — film; 14.20 PKF; 14.35 „Przemiany" — Mag. Redakcji Wiejskiej; 15.00 „Wielka gra"; 16.00 „Portrety" — „Igor Strawiński"; 16.45 Teatr Niedzielny" A. Barański „Forteca"; 17.30 „Plebiscyt Archimedesa"; 19.00 „Nic świętego". Felieton literacki; 19.20 Dobranoc; 19.30 Dz. TV; 20.00 Recital Emila Dimitrowa; 20.30 „Śmiech w raju" — film fab. ang.; 22.00 Niedziela Sportowa.

PONIEDZIAŁEK 19.XII.

16.45 Wiad. dz.; 16.50 Dla dzieci: „Zaczarowany ołówek" — film; 17.00 Dla młodych widzów: „Rozkosze łamania głowy"; 17.20 „Klakson"; 17.35 „Gorąca linia"; 18.15 Sprawozdanie z rewanżowego spotkania finałowego o Puchar Europy w boksie ZSRR — Polska (Ryga); 19.30 Dobranoc; 19.40 Dz. TV; 20.10 Teatr TV: Sofokles „Antygona"; 21.10 „Eureka"; 21.40 Dz. TV.

WTOREK 20.XII.

10.00 „Szerszeń" — film fab. radz; 15.25 „Przysposobienie rolnicze"; 16.00 Politechnika TV; 17.00 Wiad. dz.; 17.05 Dla młodych widzów: „Zrób to sam"; 17.20 Dla młodych widzów: „Gdzie cytryna dojrzewa..." — rep. z palmiarni; 17.45 „Bar pod Kaczuszką" — kabaret reklamowy; 18.15 Francuskie melodie rozrywkowe — film; 18.35 „Próby" — miesięcznik konsumenta; 19.00 TV Kurier Warszawski; 19.20 Dobranoc; 19.30 Dz. TV; 20.00 „Szadłów" — rep.; 20.30 „Szerszeń" — film fab. radz.; 22.05 „Na wielkim ekranie"; 22.35 Dz. TV; 22.55 Politechnika TV.

ŚRODA 21.XII.

9.55 Dla szkół: (kl. VI) Fizyka — „Odkrycie Pascala"; 10.55 Dla szkół: (kl. VIII) Wychowanie obywatelskie — „Plan i budżet Państwa"; 11.30 „Skradziony obraz" — film („Baron"); 16.25 „Przypominamy, radzimy"; 16.35 PKF; 16.45 „Turku w zimie" — film fiński; 16.55 Wiad. dz.; 17.00 Dla młodych widzów: „Zwykłe sposoby — niezwykłe sekrety"; 17.25 Dla młodych widzów: „Pisarska przygoda Mariana Brandysa"; 17.40 „Nie tylko dla pań" — mag.; 18.15 Magazyn Medyczny; 18.45 „Dobry wieczór, jak minął dzień"; 19.20 Dobranoc; 19.30 Dz. TV; 20.00 „Sonata di camera" — film tv CSRS; 20.15 „Skradziony obraz" — film („Baron"); 21.05 „Światowid"; 21.35 Scena Muzyczna TV: „Nefru" — opera komiczna; 22.15 Dz. TV.

CZWARTEK, 22.XII.

15.55 39 lekcja jęz. franc.; 16.20 Kurs Rolniczy: „Produkcja pasz w gospodarstwie"; 16.55 Wiad. dz.; 17.00 Dla dzieci: Kino Ptyś; 17.15 Dla młodych widzów: „Sporty zimowe"; 17.45 „Z drugiej strony szklanego ekranu"; 18.00 „Na półkach księgarskich"; 18.15 „Na Tetmajerową nutę" (muzyka i piosenki góralskie); 18.50 „Kiedy trzeba podjąć decyzję"; 19.20 Dobranoc; 19.30 Dz. TV; 20.00 „Polska w świecie" — film; 20.20 Teatr Sensacji: „Człowiek, który stracił pamięć" — A. Zbycha („Stawka większa niż życie"). odc. III; 21.20 „Refleksje"; 21.50 Dz. TV; 22.10 39 lekcja jęz. franc.

PIĄTEK, 23.XII.

16.55 Wiad. dz.; 17.00 Dla dzieci: „Miś z okienka"; 17.15 Dla dzieci: „Śledztwo" — film („Bella i Sebastian"); 17.45 Wszechnica TV; 18.15 „Czwarta zmiana"; 18.55 „Wielokropek"; 19.20 Dobranoc; 19.30 Dz. TV; 20.00 TV Kurier Mazowiecki; 20.15 „Cyrulik Sewilski" — opera komiczna; w przerwie — 21.50 „10 minut recenzji"; 22.20 Dz. TV.

SOBOTA, 24.XII.

10.00 Dla młodych widzów „Zbuntowana piętnastolatka" — film fab. USA; 14.55 Dla dzieci: „Opowieść o starym tramwaju" — film fab. CSRS; 16.40 Wiad. dz.; 16.45 Krakowska Kronika Dziewcząt i Chłopców; 17.00 Dla młodych widzów: Teatr Jednego Aktora — W. Saroyan „Cudowna płyta"; 17.20 „Na półkach księgarskich"; 17.30 „Melina Mercouri w Grecji" — film; 18.15 „Gawędy wilków morskich"; 18.30 „Po szóstej"; 19.20 Dobranoc; 19.30 Monitor; 20.00 Wigilijny koncert muzyki i poezji; 20.35 Dz. TV; 21.00 „Od Ostrowi świeci gwiazda" E. Brylla; 21.55 „Romanzo d'amore" — film fab. wł.; 23.30 „Studio uno" — włoski film. progr. rozrywkowy.

16.XII. ПЯТНІЦА
15.20 — для малых. Мультыплікацыйны фільм; 15.40 — «Подзвігі нашых землякоў»; 16.35 — «Нашчадак Чынгіз-хана» — фільм; 19.00 — «Яны і мы» — спектакль.

17.XII. СУБОТА
15.45 — «Беларускія гумарэскі» — канцэрт; 17.30 — «На агеньчык»; 19.15 — Л. Кручкоўскі «Адплата» — спектакль з Масквы.

18.XII. НЯДЗЕЛЯ
13.00 — «Добры дзень, дзеці!» — фільм; 15.00 — кубак Еўропы па боксу. СССР — Польшча; 20.00 — Аперацыя «Ы» і іншыя прыгоды Шурыка» — фільм.

З жыцця Педагагічнага ліцэя ў Бельску

Выдатна працавалі вучні Педагагічнага ліцэя ў Бельску пры ўборцы караняплодаў. Сваё абавязацельства 1000 цэнтнераў на Тысячагоддзе Дзяржавы амаль падвоілі, збіраючы 1956 цэнтнераў. На ўвагу заслугоўваюць усе вучні. Узяць хаця б для прыкладу V «б», вучні якога выкапалі і загрузілі 25.450 кг. караняплодаў, а кл. IV «б» — 23.700 кг. На здымку: Тут неўспяваючых не было. Вучаніцы II класа «б» Бельскага педліцэя ў ПГР — Вандалін.

КЛУБ ліцэіста

Успаміны

Пустыя палі, голыя дрэвы. Недзе чуваць шум ручая... Нейк пуста і сумна. Яшчэ некалькі месяцаў таму было тут вясёла і ўтульна, і Лідка была шчаслівай. А цяпер? Ці ж можна назваць шчасцем паварот у школу, жыццё ў інтэрнаце і тугу за ім? Чаму хвіліны шчасця трывалі так коратка? Лідка падыходзіць да знаёмага дуба. Тут паваротвае дарожка да станцыі. Усё знаёмыя мясціны. Іх можна чытаць, як жывы летапіс. Лідцы прыпамінаецца перажытае...

У канцы ліпеня Мірэк прыехаў з горада ў яе вёску. Лідка памятае тую нядзелю, калі дзяўчаты стаялі на мосце, а з вясковымі хлопцамі падышоў Ён. — Які прыгожы, як апрануты, а якія доўгія валасы, — шапталі дзяўчаты. Лідцы адразу ён прыпаў да сэрца. Быў нейкі іншы чым вясковыя хлопцы. Яна не ведала, якую знайсці прычыну, каб з Ім пагаварыць. І вось нечакана лёс да яе ўсміхнуўся.

Хлопцы сарганізавалі вечарыну. Мірэк цэлы вечар танцаваў толькі з ёю і адвёў дамоў. Потым спатыкаліся часта. Мірэк быў ёй добрым, вясёлым, хоць часта за многа рашучым сябрам. Лідцы штораз ён больш падабаўся. Кожны дзень з нецярплівасцю чакала вечара, каб хутчэй выйсці да Мірка. Не ведала, амаль дзіцячае сэрца было напоўнена нейкімі новымі пачуццямі, якіх Лідка дагэтуль не ведала. У яе ўяўленні было тое, што называла каханнем. Мірэк часта гаварыў, што яе кахае, што яна цудоўная дзяўчына. Ён гаварыў, што вучыцца апошні год у тэхнікуме, а калі скончыць навуку, адразу пажэняцца. Лідка ведала, што ўсё не так гладка пойдзе, аднак верыла. Яна ж кахала Мірка. Вечарам часта хадзілі над рэчку, хадзілі па роснай траве, хадзілі ў лес. Вакол туман, цішыня, толькі ўдалечыні свецяць сярэбраныя зоркі.

— Як тут прыгожа, як ціха, паслухай як рахочуць жабы, — гаварыў Мірэк. Калі адыходзілі далёка ад вёскі, Лідка прасіла вярнуцца. Ітак хутка прайшоў цэлы месяц. Надыходзілі хвіліны расстання. Была субота. Мірэк ад'язджаў, і Лідка адводзіла яго на паўстанак. Затрымаліся пад дубам на скрыжаванні. Мірэк туліў яе і абяцаў, што будзе пісаць пісьмы. Лідка асталася адна. Сэрца балела за любым. Канчаліся канікулы і трэба было збірацца ў школу. Ісці ў школу? А ці яна зможа так вучыцца як раней?

Ужо мінула тры месяцы, а пісьма не было. Ці ён забыў, ці можа ўжо не кахае? Гэтыя сумненні не давалі спакою дзяўчыне. Мінула лета, мінулі прыгожыя дні, а ці міне каханне? Лідка рашыла, што больш нікога не пакахае. Цэнь няўданага першага кахання пакіне назаўсёды след у Лідчыным сэрцы. Але ўсе перажыванні належаць да мінулага. Асталіся толькі ўспаміны і боль сэрца.

Лідка ідзе сваімі даўнімі слядамі і чытае з іх успаміны. З дрэў ападаюць лісткі. Падаюць на плечы, пад ногі, кружацца ў паветры. Старым дубам шапоча асенні вецер. Аднак у яго шуме не чуваць гэтых летніх акордаў. Застыла вёска ў сваёй цішыні. Вецер калоціць дрэвы, бесцырымоннальна шоргае галінамі. Усе спачуваюць Лідцы. Аднак перажытыя хвіліны не вернуцца. Не! Не!

«С»

Беларускі ліцэй

Сябры ліцэісты

У нашым Клубе выказваліся ўжо многія з вас. Перад усім былі гэта спробы апавяданняў ці вершаў. Усе яны сведчаць аб тым, што арганізацыя Клуба на нашых старонках з'яўляецца як найбольш апраўданай.

Аднак мы не пазбеглі і пэўных недахопаў. Менавіта Клуб наш завузіўся амаль выключна да спроб літаратурнай творчасці. А ўсё ж такі гэта Клуб, у якім неабходна шырэйшая дыскусія ці крытыка, вашы выказванні на тэму штодзённага жыцця. Меркавалі таксама, што некаторыя матэрыялы (напр. «Хто вінаваты» У. Грыгарука, «Ніва» за 25.IX. т.г.) выклічуць «лавіну» пісем. Кожны з вас мае той ці іншы пункт погляду і можа па-свойму ацаніць, хто сапраўды вінаваты. Ахвотна будзем друкаваць.

Крыху нас непакоіць, што вы падпісваецеся псеўданімамі. Саромецца таго, што вы пішаце, абсалютна не трэба. **Кожны чытач ведае, што вы не пісьменнікі і што гэты Клуб іменна вам** — ліцэістам пакліканы.

Ліцэісты з Міхалова і педліцэя ў Бельску.

Вельмі заахвочваем да нашага Клуба. Напэўна ёсць і ў вас аб чым пісаць.

Да ўдзелу ў працах Клуба запрашаем усіх ліцэістаў з тэхнікумаў і прафесіянальных школ, якія ведаюць беларускую мову.

Падавайце свае прапановы адносна Клуба. Пішыце, як вы хацелі б яго бачыць.

Чакаем новых пісем

Рэдакцыя

Кветка-красуня

Было іх можа
восем, дзевяць...
(я не памятаю)
Раслі ўсе над рэчкаю бурлівай,
Што цераз луг зялёны прабягала.
Адна ў адну:
Прыгожыя,
Чырвоныя,
Стройныя
Кветкі.
Выццам дзяўчаты
У радочку стаялі
І ў неба ўглядаліся
Галубымі вачамі.
Іх сонца паліла.
Раса абмывала
І кожная кветка
Прыгажэйшай ставала.
Доўга стаяў я над імі
Ў задуме:
«Прыгожыя.
Чырвоныя.
А ці найпрыгажэйшай
З іх часамі няма?»
Думкі «прабіла» мне кветка адна,
Што ў радочку трэцяя расла.
Вецер падзьмуў
Нізка схілілася,
Расой пакрапіла
І на месца вярнулася
Яна.
Задумаў я гэтую кветку сарваць
І дома паставіць пры шыбе акна.
Калі я нагнуўся па кветку сваю
Над вухам пачулася жужжанне чмяля.
І доўга ён лётаў,
Круціўся пры ёй,
Быццам кветкі гэтай
Пакінуць не мог.
А потым?
Потым прыходзіў я часта
Адведаць знаёмку маю...
Аднойчы
Кветка схілілася,
Пажоўкла.
І больш я не ўбачыў жывою яе.
А чмель пракляты
па мёртвай таптаў
І ў ёй яшчэ хіба
Салодкага нектару шукаў.

Раман Куневіч

Агульнаадукацыйны ліцэй у Гайнаўцы.

Ніна Ігнацюк з IV класа Бельскага педліцэя з'яўляецца актыўным членам аграбіялагічнага кружка пры школе. У гэтым годзе асноўнай працай членаў гуртка было вырошчванне памідораў. Намаганні аказаліся вельмі плённымі. Зараз школа рассылае насенне гэтых жа памідораў ва ўсе куткі краіны.

На здымку: Ніна Ігнацюк збірае плёны сваёй працы, памідоры дэ Барао.

Не забудзем

Наталля канала. Над яе ложкам вісела запаленая лямпа. У яе скупым святле відаць было ўсю радню. Была тут сястра Аня, з мужам і дзяцьмі. Хвароба яе — рак. У хаце панавала цішыня. Наталля гаварыла.

— Прышла вайна. Помню разрываючыеся бомбы ў нашым мястэчку. Тады, ад бомбы, загінуў наш бацька. Мы доўга шукалі яго цела, але не знайшлі. Засталося нас трое: маці хварэўшая туберкулёзам, ты, Анечка, і я. Мне было 19 год. Каб пракарміць сям'ю, я вымушана была ісці працаваць у тартак. Праца была цяжкая, а ежа — некалькі разоў у дзень суп з лебяды. Потым мяне вывезлі ў Германію. Думала, што ўжо ніколі не пабачуся з роднымі.

Яна аддыхнула крыху і пачала зноў гаварыць.

— Везлі нас у таварных вагонах праз тры дні. На станцыі немцы пачалі нас распранаць. Кожную дзяўчыну даследвалі, ці моцная, і заглядалі ў зубы. Я папала ў фальварак... Тут пазнаёмілася з Робертам, палякам. Роберт запрапанаваў мне ўцёк. Гэта было вельмі недарэчнае. Навокал былі немцы. Усё ж мы ўцяклі...

Тут Наталля спынілася. Яна ўглядалася ў адзін пункт столі. Яе чорныя вочы свяцілі незвычайным бляскам. Чыталася ў іх нямую роспач. Наталля павярнулася. Усе знерухамелі.

— У поўдзень немцы нас даганілі, — пачала зноў Наталля. — Убачыўшы немцаў Роберт пачаў уцякаць. Пасля некалькіх выстралаў ён упаў. Мяне пачалі біць... і потым ужо не памятаю, што было далей. Апрытомнела ў турме. Тут мяне прымушалі, каб я сказала, што маю сувязь з партызанамі. А я ж такіх сувязей і не мела. Адсюль зноў павязлі нас поездам. Пасля двух дзён адкрылі дзверы вагона і я ўбачыла немцаў з сабакамі і калючыя драты.

— Асвенцім.

Наталля крыху пачакала і пачала гаварыць далей, але ўжо сцішаным голасам.

— Нас завялі ў «барак». Забралі нашыя рэчы, астрыглі... Тут было пекла... І тут... я ўбачыла сваю... маму. Я радавалася, што яе бачу. Але чаму тут? Мама расказала, што ты, Аня, пайшла ў партызаны, і што яе забралі як заложніка. Маці адчувала сябе слаба, была хворая. Да нас падышла немка — капо. Яна ўдарыла маму... Потым я бачыла, як везлі маму ўжо нежывую...

З нерухомых вачэй Наталлі пацяклі слёзы. Наталля расчыніла губы і прамовіла:

— Потым прышла Чырвоная Армія. Гэта было 20 год назад.

І ўжо зусім ціха прагаварыла.

— Памятайце аб гэтым, Аня! Перадай і аб сабе дзецям. Хай памятаюць...

Вочы Наталлі гаслі, трацілі свой бляск. Яна яшчэ раз расчыніла вочы і застыла...

«Піліп»

Бел. ліцэй у Бельску

Наша пошта

Л. Філіманюк — Бел. ліц. Бельск. Твайго апавядання «Барбуша» не надрукуем. Закранаеш у ім вельмі цяжкую тэму, з якой сам не можаш выйсці навет у апавяданні. Вельмі цяжка зразумець, каго хочаш паказаць кепскім: дзяцей, бабку, ці яе дачку і сям'ю. Пішы далей і старайся кранаць тэмы больш блізкія табе.

В. Анішчук — Гайнаўка кл. X «б» — Тваё апавяданне надрукуем у наступным «Клубе». Загаловак мы крыху скарацілі на «Мая вёска».

А. Мацкевіч — Гайнаўка — Апавяданне «Лёнік» надрукуем у наступным нумары. Твае матэрыялы вельмі нам падабаюцца і таму заахвочваем пісаць больш.

М. П. вучаніца бел. ліцэя з Гайнаўкі — Апавяданне «Сустрэча» пака друкаваць не будзем. Чакаем ад цябе іншых матэрыялаў. Аднячасова просім падаць сваё сапраўднае імя і прозвішча на тое, каб афіцыяльна запісаць у наш Клуб. Ананімных твораў і пісем не друкуем.

Р. Ляўчук і М. Іванчук з Варшавы. — Вашыя матэрыялы пастараемся выкарыстаць пазней. Адначасова, паколькі вы ўжо з'яўляецеся студэнтамі, просім перасылаць свае творы на літаратурную старонку аб'яднання «Белавежа».

БЕЛАРУСКІЯ ВЫДАННІ

Як мы ўжо інфармавалі, ГП БГКТ наведаў нядаўна старшыня Камітэта па друку пры Савеце Міністраў БССР Г. Канавалаў. На сустрэчы з членамі прэзідыума ГП БГКТ і рэдкалегіі «Нівы», між іншым, расказаў ён аб выдавецкіх планах мастацкай літаратуры на бліжэйшыя гады. Сёння хочам звярнуць увагу сваіх чытачоў на творы беларускай літаратуры, запланаваныя да выдання ў 1966—70 гадах, якія на нашу думку асабліва павінны знайсціся ў нашых бібліятэках. Гэта: Анталогія беларускай паэзіі ў 4-х тамах, «Гісторыя беларускай літаратуры» ў 4-х тамах, «Беларуская драматургія» (збор лепшых п'ес) у 3-х тамах, «Бібліятэка беларускай паэзіі» (60—70 кніг, выданне разлічана на 10 гадоў), Паэты XIX стагоддзя, Паэты 20-х гадоў, Паэты 30-х гадоў, Паэты Заходняй Беларусі, Зборнік вершаў паэтаў, якія загінулі ў час Вялікай Айчыннай вайны, песні беларускіх паэтаў, зборнік «Літаратурныя творы XIX і пачатку XX стагоддзя», зборнік «Беларускія народныя казкі», зборнік «Вусна-паэтычная творчасць беларускага народа», зборнік «П'есы для школьнай самадзейнасці», Зборнік лепшых твораў маладых беларускіх пісьменнікаў, Анталогія беларускага апавядання ў 2-х тамах, Анталогія беларускай дзіцячай літаратуры ў 2-х тамах, зборнік «Беларуская байка».

На здымку: Г. Канавалаў (першы злева) ў гутарцы з дзеячамі ГП БГКТ і ВП ТППР у памяшканні нашага таварыства. Фота А. Карпюк. (рл)

КРЫВЫЯ СЦЕЖКІ ДА ЗГОДЫ

У Саколцы адбываўся суд. Быў суджаны мужчына, які зняважыў суседку. Мужчына чуўся няпэўна: гэта відаць было не толькі па яго збялелым твары і ціхасці яго ныцікага голасу. Ён, на ўсялякі выпадак, наняў сабе нат' адваката, юрыста, які пачынае набіваць руку ў гэтых справах. Больш таго, мужчына гатоў быў перапрасіць суседку. Але жанчына была пэўнай выйгрышу. Прыехаў за ёю рой сведак. Зрэшты, усе мясцовасць ведала аб тым, што гэты мужчына ад многіх год зневажае яе па-за вачыма, а часамі і ў вочы: намёкам, шматзначным усмешкай, кароткім брыдкім словам. Аднак, жанчына не збіралася даходзіць праўды праз суд. Па-просту, гідзілася ўсякімі судамі. А, па шчырасці кажучы, пабойвалася суда ды не таму, што не мела рацыі: яна, як жыве, не была яшчэ ў судзе, не ведае, кудою ісці да яго.

Чула аб судах многа.

Знаёмыя гэтай жанчыны пачалі нагаворваць яе судзіцца.

Казалі:

— Падай у суд гэтага зменніка і плёткара. Усе пасведчым. Хай пасядзіць, хай укусіцца ў язык, бамбіза гэта разбэшчаная!

Так і сталася: угаварылі судзіцца.

І вось маем суд.

Суддзя выклікае аднаго па адным сведак, але яны забыліся раптам языка ў роце. Маўчаць, бы нахуліганіўшыя дзеці, альбо цвярдзяць да ўпаду:

— Нічога не ведаю, высокі судзе!

— Я нічога не чула, высокі судзе.

— Не, высокі судзе.

Жанчына глядзіць на іх і аж вушам сваім не верыць:

— Як гэта, вы не чулі? — вырываюцца ў яе словы ні то здзіўлення, ні то гневу. — Ты ж мне казала... Гэта ты мяне запэўнівала, нагаварвала.

Сведкі маўчаць.

Даткнуліся мы надта істотнай з'явы ў нашай дзеравенчыне: гэта тое, што людкове любяцца ў брудных справах, у бруднай хвальбе розных цёмных тыпаў. Распякаюць, даводзяць да выбуху судовай авантуры, у час якой прытвараюцца дурнямі, бы малыя дзеці, нарабіўшыя не туды, дзе трэба...

Жанчына, вядома, прайграла справу. І яна не выбачыць сваім сведкам іхняй маладушнасці, іхняй няроднасці.

Мужчына ўздыхнуў з палёгкаю: ён думаў, што ўжо сядзе на паўгода ў турму, паводле якогасці там параграфа ў законе. Яго адвакат расплываўся ў красамоўстве і быў смешны ў гэтым: быў падобным да таго, хто адважна махае рукамі на апусцелай вуліцы. Фактычна, адвакат быў ужо непатрэбны. Але ён гаварыў і гаварыў, рэкламаваўся.

Мела месца ў Сакольскім судзе і іншая справа, зусім падобная да гэтай. Чарада сведкаў таксама маўчала. Але тое, што яны замаўчалі, сталася, так сказаць, з больш грознай прычыны. Мужчына, адчуўшы нюхам, што кепска з ім будзе, абяцаў перад судом хаты сведкаў і прыгразіў:

— Спрабуйце толькі сказаць на судзе што-небудзь супраць мяне. Вярнуся, пазабіваю!

Страх мае вялікія вочы.

Аднак, кола нянавісці замкнулася і будуць помніць аб ім, будуць кружыцца ў ім нават дзеці.

Апісаныя мною справы маюць афіцыйную назву спраў з прыватнага абвінавачання. Займаюць яны палову ўсіх спраў у судзе. За летнія месяцы, інакш кажучы, за трэці квартал адбылося ў цэлым Беластоцкім ваяводстве аж 1.323 такіх спраў з прыватнага абвінавачання, гэта значыць, без умяшання пракурора перад усім. Людзі падаюць адзін другога ў суд, нягледзячы нават на пару жніва. Не без дзіва ўбачыў я, што на чатырнаццаць судоў у ваяводстве, адны два суды — у Саколцы і Бельску — мелі аж 209 такіх спраў.

Наша вёска, не забыўшая яшчэ пагардлівай мужыцкай назвы, судзіцца ў чатыры-пяць разоў мацней, чым мазавецкія вёскі, звыклыя да шляхецкай задзірлівасці. Аказваецца, у нас больш старашляхецкага хуліганства. Вось прыклады: за апошнія тры месяцы мінулага года суд у Саколцы меў 159 спраў з прыватнага абвінавачання, у выніку якіх засуджана ўсяго 39 чалавек. А, у той жа час, суд у Высока-Мазавецку меў раптам 62 такія справы, хаця павет той удвая гусцей заселены. Засуджана там 10 асоб. (Напрыклад, у Бельску была 132 справы).

Падобных лікаў і параўнанняў мноства многае. А, здавалася, што людзі, гаворачыя меладыйнай беларускай моваю, маюць мяккі, падатлівы характар; здавалася яны так спакойнымі і дабротнымі.

Суды з прыватнага абвінавачання не маюць якогасьці сэнсу. Яны не выхоўваюць людзей, але раздражняюць іх яшчэ больш. У Сакольскім судзе падалі мне шмат такіх людзей, якія паспелі ўжо пасудзіцца па пяцьдзесят і больш разоў. Ёсць такія людзі, што маюць пяць спраў у месяц адразу. Напрыклад, гаспадарка М. з Хмялёўкі. **Таму суд, перад усім, годзіць.** За трэці квартал у судах Беластоцчыны дайшло да згоды ў 1.029 справах. У Сакольскім судзе — у 73 справах.

Бо, найлепшы такі суд, які даводзіць да згоды пасвараных. Але, як бачым, гэта не такая простая справа. Да згоды надта ж крывыя сцежкі, і адзін чалавек на іх пачынае блудзіць.

Аляксандр Анташэвіч

РАЗМОВЫ АБ КУЛЬТУРЫ

Наша размова аб культуры беларускай і супольнай ужо пачынае даваць плён. Прэзідыум ВРН плануе спатканне з рэдакцыяй і актывам Беларускага таварыства, на якім справы нашай дзейнасці, месца беларускай культуры ў Польшчы і супрацоўніцтва, знойдуць адлюстраванне.

З БЕЛОКСУ

З Беларускага таварыства культурнай сувязі з заграніцай з Мінска Ваяводская бібліятэка ў Беластоку атрымала другую партыю беларускіх кніжак — нецэлых два дзесяткі. Добра і гэта. Усе кніжкі пайшлі ў бібліятэкі Бельскага павета.

«ЗМОВА»

Змовы, загаворы — гэта цяпер часта спатыканыя словы. Асабліва, напрыклад, у Афрыцы, дзе вайсковыя загаворы раз два зміняюць урады, каб самім пераняць уладу. Беластоцкі тэатр паказаў нам змову таксама палітычную: Феска ў Генуі ў час раздробленасці Італіі. П'есу гэтую напісаў Фрыдрык Шылер, германскі прадстаўнік рамантызму, а паставіў у Беластоку яе Ежы Зыгальскі — дырэктар тэатра Вянгеркі. На здымку **Аляксандра Банарская** (Юлія) і **Кшыштаф Зембінскі** (Феска) — адзін з больш цэнных беластоцкіх акцёраў. Ужо даўжэйшы час не ўцякае з Беластока.

У РАТУШЫ...

У Беластоку адкрыта выстаўка карцін і разьбы з II Белавежскага пленера ў Белавежы жнівень — верасень гэтага года. На выстаўцы 120 карцін і некалькі разьбаў, большасць прадстаўляе высокі клас. Вельмі цікавыя разьбы, аграмаднае багацце мастацкага выразу. На здымку: разьба Станіслава Вакуліньскага (з Беластока) у дрэве.

(вл)

фота: Ю. Рыбінскі

АРСЕНЬ ЛІС АБ БРАНІСЛАВУ ТАРАШКЕВІЧУ

«Вызваленчы рух працоўных мас Беларусі ў першай чвэрці XX ст. вылучыў цэлую кагорту яркіх прадстаўнікоў грамадскай і навуковай думкі. Сярод іх адно з самых першых месц належыць Браніславу Тарашкевічу — выдатнаму вучонаму-філолагу, высокаталенавітаму публіцысту, палымянаму народнаму трыбуну».

Так пачынае сваю кнігу «Браніслаў Тарашкевіч» Арсень Ліс, які даўжэйшы час працуе над яго біяграфіяй. Аўтар уклаў у апрацаванне гэтай багатай біяграфіі вельмі многа намагання, многа сэрца і ўмення. Сваю кнігу падзяліў на 5 раздзелаў.

Першы — «пачатак дарог» — адзін з найбольш цікавых раздзелаў, у якім чытач знойдзе апісанне навуковага, літаратурнага і культурнага беларускага асяроддзя перыяда «Нашай Нівы» — найменш у нас у Польшчы вядомага. Потым — аднесіцца гэта ўжо да часоў прабывання Тарашкевіча ў Пецярбургу — маем апісанне асяроддзя, у якім малады Тарашкевіч ставіў першыя крокі ў «Беларускім навукова-літаратурным гуртку», душою якога быў Эпімах Шыпіла. Тут фармаваліся схільнасці, здольнасці Тарашкевіча.

Пачатак дзейнасці Тарашкевіча на форум польскага сейма Ліс акрэсліве як «падарожжа ў невядомае». У гэтай частцы, якая, як і ўсе іншыя, напісана моваю вобразаў — аўтар прысвячае найбольш месца аратарскаму таленту Тарашкевіча, яго парламентнай дзейнасці, не забываючы аднак аб тагачаснай навуковай працы Тарашкевіча над беларускім сінтаксісам, над кнігаю аб вялікім гуманісту: Георгію Скарыне.

Трэці раздзел прысвячае аўтар дзейнасці Тарашкевіча, як кіраўніку Грамады. У гэтым раздзеле чытаем: Усе іншыя інтарэсы — навуковыя, літаратурныя... будуць адсунуты на некалькі год». Наступныя два раздзелы (асабліва V) Арсень Ліс прысвячае аналізу літаратурнай і публіцыстычнай спадчыне Тарашкевіча, перад усім працы над перакладам Гамера, які рабіў у польскіх турмах: «У адзіночцы на Вронках думкі аб толькі што адгрымеўшай эпапеі Грамады, аб бурлівым узлёце народнай самасвядомасці пераходзілі да эпічных карцін эпохі барацьбы ахейцаў з траянцамі. Шырокі, падобны рытму сэрцабіцця рытм «Іліады» паявянуўся гулкімі мернымі крокамі ў астрожнай камеры.

24 песні старажытнагрэчаскага эпасу адна за другой «агучваліся» на беларускую мову. Менш чым год працягвалася настойлівая, дзень пры дні, праца. Яна была роўна подзвігу».

Ліс высока цэніць сам пераклад. Публікуе ўрыўкі з 24 песень перакладзеных Тарашкевічам «Іліады», якія захаваліся (цэласці да гэтага часу не знайшлі). У турме Тарашкевіч займаецца перакладам «Пана Тадэуша», аб чым аўтар кнігі ўспамінае толькі мімаходам; перапрацаванай і дапаўненнем беларускай граматыкі.

Далей аўтар абмяркоўвае публіцыстычную дзейнасць Тарашкевіча з перыяду трыццатых гадоў у Маскве, прысвечаная пераважна агромнай праблематыцы ў Польшчы. Трэба дадаць, што ўсё жыццё і дзейнасць Тарашкевіча дадзена на фоне грамадска-палітычных адносін, якія існавалі ў міжваенны перыяд на Заходняй Беларусі.

Жыццё і барацьба Тарашкевіча ў міжваеннай Польшчы — гэта вялікі кусок рэвалюцыйных традыцый. Спадчына Тарашкевіча, аўтара перакладу «Пана Тадэуша» ў польскай турме належыць не толькі да беларускага народа.

Са шматбаковай адаронай натуры Тарашкевіча — выдатнага палітыка і дзяржаўнага дзеяча сваіх часоў, вучонага і літаратара — А. Ліс асвятліў найбольш ярка тыя бакі яго жыцця, якія з'яўляюцца яму самому найбольш блізкія — літаратурную і навуковую галіну, звязаную з беларускім асяроддзем. І за гэта будзе яму ўдзячны наш чытач.

Толькі шкада, што выдавецтва так прыгожую і карысную кніжку выдала ў такім малым тыражы (1800 экз.).

Аляксандра Бергман

* Арсень Ліс. Браніслаў Тарашкевіч. Выд-ва «Навука і Тэхніка». Мінск 1966, стар. 166.

СЛОВА АБ ГАРАДСКІМ АДДЗЕЛЕ Ў БЕЛАСТОКУ

(Працяг са стар. 1)

Шымон Кузьмін, Кастусь Масальскі, Люба Кулыгіна.

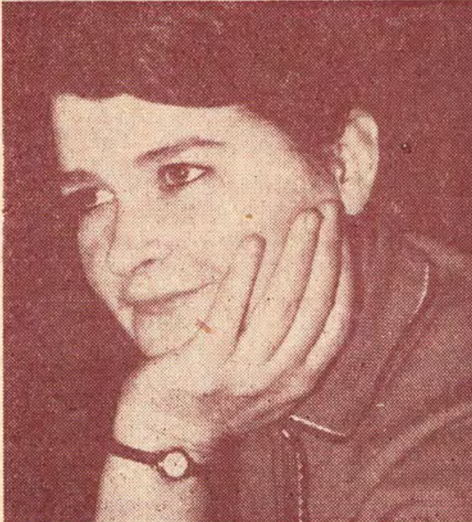
сказаць, што гэта дзеяч з вялікімі арганізатарскімі здольнасцямі. І гэтыя яго здольнасці запэўніваюць, што аддзел будзе ўдасканальваць існуючыя формы працы, што будзе шукаць новых лепшых форм дзейнасці, што настойліва будзе ліквідаваць існуючыя недахопы, якіх таксама ёсць нямала.

Вось аб гэтых недахопах, аб усіх цяжкасцях і аб пошуках новых форм у працы будуць гаварыць удзельнікі канферэнцыі аддзела, якая адбудзецца 17 снежня г.г. У сувязі з гэтым **жадаем, каб канферэнцыя выпрацавала** такія напрамкі далейшай працы, якія запэўнілі б хуткі рост арганізацыі БГКТ у Беластоку, а таксама паднялі б на вышэйшы ўзровень усю культурна-асветную працу аддзела.

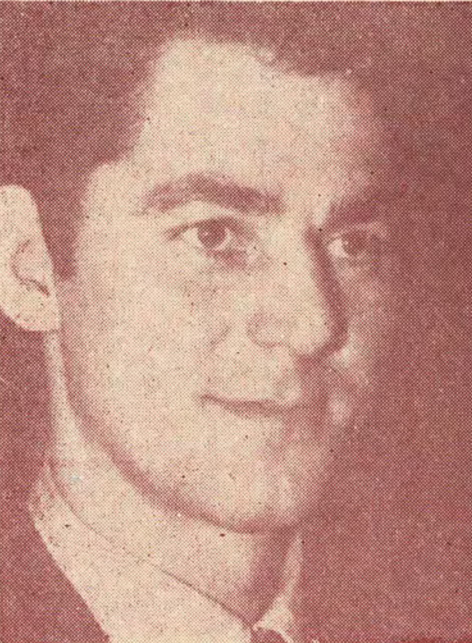
М. Хмялеўскі

Кіра Радзіцкая

Зоя Ясінская

Віктар Лаўрэшук

Цяжка ў міхалоўскай школе

Школа ў Міхалове, дзе змяшчаецца агульнаадукацыйны ліцэй, перажывае не абы якія цяжкасці. Да нядаўна тут быў дырэктар і намеснік дырэктара, які адказваў за пачатковыя класы, таму што школа была адзінаццацігодкай. У гэтым годзе змянілася. Улады пастанавілі аддзяліць пачатковую школу ад ліцэя, стварэючы аддзельна дзве школы і два кіраўніцтвы. Калі мы ў палове лістапада наведалі міхалоўскі ліцэй, сапраўды ўсё было раздзелена, толькі, на жаль, не паклікана яшчэ ні кіраўніка школы пачатковай, ні дырэктара ліцэя. Адзінай асобай, якая надае тут тон жыцця, з'яўляецца Васіль Нядзведзкі, які фактычна ёсць толькі намеснікам дырэктара, а якога штат зліквідавалі ўлады.

Умовы працы тут надта цяжкія. Яшчэ горш гэта будзе выглядаць у наступным годзе, калі 20 аддзелаў трэба будзе змясціць у 7-мі памяшканнях. У сувязі з тым трэба будзе ўвясці навуку **на тры змены. Выкарыстанне школьных памяшканняў у такім выпадку будзе выносіць 20 гадзін у суткі.** Толькі чатыры гадзіны астанецца на тое, каб папратаць і праветрыць класы. А гэта пярэчыць элементарным правілам гігіены. І яшчэ адно. Нельга забываць, што да міхалоўскай пачатковай школы ходзяць дзеці з іншых вёсак аддеглых па 3—4 кіламетры і што ніхто не захоча ўзяць адказнасці за начныя вандроўкі гэтых вучняў.

Мясцовыя жыхары ўжо некалькі год стараюцца пашырыць школу, дабудаваць. Паўстаў нават **Грамадскі камітэт**, які ўжо **мае 150 тысяч зл.** У адносінах да інвестыцыі гэта нямнога, але ў адносінах да магчымасці — лік заахвочваючы. Тым больш, што моладзь і бацькі даказалі, што многа працуюць грамадска. Грамадскім чынам, пры фінансавай дапамозе ВККФіТ, пабудавана спартыўная стадыён, а кошт чыну склаў 100 тысяч зл. На 20 тыс. зл. уложана працы пры пабудове купальнага басейна. Выкарыстоўваючы гаспадарскія спосабы, за ўкладанне тратуару вакол школы заплачана толькі 20 тыс. зл., а паводле каштарысу мела гэта каштаваць 74 тысячы зл. Усё паказвае на тое, што адпаведныя ўлады павінны неадкладна разгледзець суперцяжкасці міхалоўскай школы і прыйсці ім з дапамогай. На саміх грамадзян Міхалова можна лічыць.

А. Кар.

ЛЕКТАРЫ ГП БГКТ

У месяцы снежні адбыліся выезды лектараў ГП у беларускія вёскі. Ітак, у Бельскім павеце наведалі яны Пілікі, Кнарыды, Нурэц пад Боцькамі і Андрыянкі; у Сямяціцкім павеце — Нурэц, Тымянку і Літвінавічы. Тэмы іх дакладаў наступныя: «Беларускае школьніцтва перад вайной і зараз», «Роля і заданні БГКТ», «Міжнародная сітуацыя», «Беларускі фальклор», а таксама даклады на сельскагаспадарчыя тэмы.

Да канца гэтага года лектары ГП дадуць каля 30-ці дакладаў на ўспомненыя тэмы. У вёсках Беластоцкага, Гайнаўскага і Сакольскага паветаў. (мх)

Пра рыбу для вёскі

Хто не любіць рыбку? Кавалачак смажанага карпіка, кармазына, макрэлі, шчупачка, а нават звычайнай, толькі што свежай плоці або траскі...

Хто бы адкінуў?! Танна і смачна.

На жаль сяляне могуць толькі марыць.

Гаворыць дырэктар «Цэнтралі рыбнай» у Беластоку В. Прухняк:

— Цэнтраля наша шматзначна перавыканала планавыя заданні за першае паўгоддзе гэтага года. Мы завазвалі першае месца ў краіне здабываючы пераходны сцяг. Але сяляне большасць нашых прадуктаў нават на вочы не бачылі. За першае паўгоддзе вясковы гандаль узяў ад нас каля 120 тон траскі, пластугі і галібута. Калі гэтую колькасць рыбы раздзяліць на ўсіх жыхароў вёскі, аказваецца, што сяляне не ядуць у год нават паўкілаграма рыбы. Мы гатовы нават уласным транспартам даставіць усялякую рыбу да баз усіх ПЗГС-аў, а нават у некаторыя больш даступныя гэесаўскія крамы.

Гаворыць намеснік старшыні Праўлення ВЗГС, тав. Ягадзінскі:

— Рыбу мы атрымоўваем ад «Цэнтралі рыбнай». Маем колькі трэба селядцоў і рыбных кансерваў у тамаце. Свежай рыбай толькі што пачынаем гандляваць. Смажанай рыбы «Цэнтраля рыбная» нам не дастаўляе.

Хто мае рацыю? У Гайнаўцы 3 і 4 кастрычніка г.г. ПІГ сцвердзіў: на 12 крамаў, якія гандлююць селядцамі, 8 крамаў не мела зусім селядцоў, а траска і марская рыбы былі толькі ў адной краме.

Праўда — у Гайнаўцы — гарадскі гандаль — ПСС. Але ў Гайнаўскім павеце на праверанвя 43 крамы — 11 зусім не мела нават селядцоў, а рыбныя кансервы знахадзіліся ў абмежаваным асартыменце.

Бельскі павет: на 54 скантраляваныя крамы, 14 не мела нават селядцоў. Лепш ужо было з кансервамі.

Дырэктар В. Прухняк:

— Мы не маем грошай на разбудову ўласных крамаў. Нашыя крамы не знаходзяцца нават ва ўсіх павятовых гарадах.

Віцэ-старшыня Ягадзінскі:

— Нашы крамы не прыстасаваны да продажу свежых і маражаных, а нават вэнджаных рыб. І яшчэ адно: «Цэнтраля рыбная» пхае нам пастаянна селядцы ў вялікіх 80—100 кілаграмных бочках. Цяжка іх хутка прадаць у вясковай краме. Дамагаемся бочак па 50 кг.

Дырэктар В. Прухняк:

— Бяром гэта пад увагу, але мы селядцы дастаем ужо ў бочках і не ад нас залежыць, у якіх бочках яны прыходзяць. Патрабаванні вясковага гандлю мы перказалі свайм цэнтральным уладам. Але мне здаецца, што вясковы гандаль не прымяніў усіх неабходных стымулаў. Прадаўцу ад кожнага кілаграма прададных селядцоў прыслугоўвае 50 (пяцьдзесят) грошай прэміі.

Ці дастаюць яны гэтыя грошы ад сваіх ГС-аў? Мы для вясковага гандлю даём аж 20 працэнтаў заработку. А ў іх зацікаўленне гандлем рыбай аднак малое. Сёлета мы вымушаны былі закапаць звыш 50-ці тон траскі, а зараз шукаем недзе вялікую яму на 120 тон селядцоў, **якія нам звярнуў вясковы гандаль.** Мы можам гандляваць і самі. Хай толькі кіраўнікі аддзелаў гандлю вызначаць нам адпаведныя памяшканні на крамы.

Віцэ-старшыня Ягадзінскі:

— Каб прыблізіць шырэйшы асартымент рыб да вясковага кансумента, мы намераны ў большасці мясцовасцей, дзе знаходзяцца сядзібы ГС-у, выдзеліць спецыяльныя секцыі ў адной краме для гандлю рыбай.

Вобраз складаецца не надта пацяшальны. Рыба ёсць, але доўга яшчэ селянін пачакае, пакуль яна трапіць яму на стол. Хіба захочацца яму ламаць рэбры ў гарадскіх крамах? А перад кожнымі капядамі менавіта так бывае.

Віктар Рудчык

А. Баршчэўскі і В. Швед

Дружба і праца

ХРЭСТАМАТЫЯ ДЛЯ VIII КЛАСА

ЗІМОЙ

Здароў, марозны, звонкі вечар!
Здароў, скрыпучы, мяккі снег!
Мяцель не вее, сціхнуў вецер,
І волен лёгкіх санак бег.

Як мары, белыя бярозы
Пад сінявой начной стаяць,
У небе зоркі ад марозу
Пахаладзеўшыя дрыжаць.

Вільготны месяц стуль на поле
Празрысты, светлы стоўп спусціў
І рызай срэбнаю раздолле
Снягоў сінеючых пакрыў.

Ўзрывайце ж іх санямі, коні!
Звіні, вясёлых бомаў медзь!
Вакол лятуць бары і гоні,
Ў грудзях пачала кроў кіпець.

Максім Багдановіч

1. Які настрой дамінуе ў вершы?
2. Выпішы з верша ўсе метафары і эпітэты.
3. Напішы працу: «Зімовы пейзаж маёй аколіцы».
4. Нарысуй абразак «Зіма».

ШЧАСЦЕ

Простае шчасце людское,
Так як і наша з табою,

Пэўна складаецца з солі,
З хлеба, сабранага ў полі,

З поту, дарожнага пылу,
З роднага небасхілу,

З дружбы, мацнейшай ад смерці,
З песні... І так мне здаецца:

Каб з чаго іншага скласці,
Дык ці было б яно шчасцем.

1960 г. **Максім Танк**

1. Чаму пісьменнік лічыць, што шчасце здабываецца шляхам вялікай працы і вытрымкі чалавека?
2. Напішы пісьмовую працу на тэму: «Як я разумею шчасце»?

ШЧАСЛІВА ЎДАЛЯЧЫНЬ ЛЯЦЕЦЬ

Я, можа, не пабачу гэтых дзён,
Калі вы, дзеці, возьмеце білет,
Рукзак дарожны, каб за гарызонт
Ляцець да новых сонцаў і планет,

Даследаваць нязведаны прастор,
Імёны даць далінам, пікам гор,
Калі там ноч — дык зззяннем азарыць,
Калі няма жыцця — яго стварыць.

Хацеў бы я вас перасцерагчы:
На новыя планеты летучы,
Глядзіце, каб хто не занёс з сабой
Туды прывычкі дрэннай і ліхой,

Ці забабонаў пра багоў, чарцей,
Нянавісці да блізкіх, да людзей,
Ці непатрэбны груз хлусівых слоў
І прагнасць ненавісных гандляроў.

А больш за ўсё глядзіце, каб не смеў
Ніхто слупы гранічныя стаўляць
І скарбы гор і вод і засень дрэў
Сваёй прыватнай уласнасцю назваць.

Каб там не паўтарылася калі
Трагедыя народаў і зямлі,
Трагедыя, якой пастаў канец...
Ітак, шчаслівa ўдалячынь ляцець!

1954 г. **Максім Танк**

1. Чаму чалавецтва імкнецца да асваення космасу?
2. Якіх ведаеш касманаўтаў? Назаві іх прозвішчы.
3. Да якіх планет паляцелі ўжо ракеты, высланыя з зямлі?

КНІЖКА НА РОДНАЙ МОВЕ Ў РУКАХ МАСАВАГА ЧЫТАЧА

ГАЛОЎНЫЯ АРГАНІЗАТАРЫ

ГАЛОЎНАЕ ПРАЎЛЕННЕ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА Ў ПОЛЬШЧЫ.
ВАЯВОДСКАЯ І ГАРАДСКАЯ БІБЛІЯТЭКІ Ў БЕЛАСТОКУ.
РЭДАКЦЫЯ «НІВЫ».

СААРГАНІЗАТАРЫ

Аддзел культуры Прэзідыум Ваяводскай рады нарадовай у Беластоку
Аддзел культуры Прэзідыум Гарадской рады нарадовай у Беластоку
Ваяводскае праўленне Саюза вясковай моладзі ў Беластоку
Дзяржаўнае прадпрыемства «Дом Кніжкі» ў Беластоку
Ваяводскае праўленне Таварыства польска-савецкай дружбы ў Беластоку.

КОНКУРСНАЯ КАМІСІЯ
(па алфавіту)

Вера Валкавыцкая — Рэдакцыя «Нівы»
Тэрэса Гасціловіч — Аддзел культуры ПВРН у Беластоку
Вінцэнты Згет — «Дом Кніжкі» ў Беластоку
Станіслаў Какарэка — Ваяводскае праўленне ЗМВ у Беластоку
Уладзіслаў Малеўскі — Ваяводская і Гарадская бібліятэкі ў Беластоку
Вінцук Склубоўскі — Галоўнае праўленне Беларускага таварыства
Зофія Трыбульская — Ваяводскае праўленне ТПП-Р у Беластоку
Станіслава Штукоўская — Ваяводская і Гарадская бібліятэкі ў Беластоку
Уладзімір Юзвюк — Галоўнае праўленне Беларускага таварыства

КОНКУРСНАЕ ЖУРЫ
(па алфавіту)

Аляксандр Баршчэўскі
Вера Валкавыцкая
Лідзія Гурская
Мікола Лобач
Станіслава Штукоўская.

ДА БІБЛІЯТЭКАРАЎ, КІРАЎНІКОЎ СВЯТЛІЦ І КЛУБАЎ, АКТЫВІСТАЎ АДДЗЕЛАЎ І ГУРТКОЎ БГКТ!

Усе, хто актыўна ўключыцца ў конкурс, хто арганізуе ў сябе большую колькасць чытачоў, з чыёй бібліятэкі ці вёскі будзе больш купонаў, усе гэтыя асобы будуць запрошаны на вялікую ўрачыстасць заканчэння конкурсу, якая адбудзецца з удзелам улад і з багатай праграмай у Беластоку. Усе актыўныя арганізатары конкурсу ў тэрэне атрымаюць дыпломы і кніжкі з подпісамі арганізатараў і членаў Конкурснага журы.

Заданні конкурсу:

ПАШЫРЭННЕ ЧЫТАЛЬНІЦТВА БЕЛАРУСКАЙ КНІЖКІ.

ВЯЛІКІ ЧЫТАЛЬНІЦКІ КОНКУРС

- МНОГА ДОБРЫХ УЗНАГАРОД
- ЧЫТАЙ НІЖЭЙ
- КОНКУРС ПРАЦЯГВАЕЦЦА АД 1.І. 1967 ДА 30.Х. 1967 г.

правілы конкурсу

У конкурсе можа прыняць удзел кожны, хто скончыў 16 год і прачытае па-беларуску:
а) большы твор вершам (паэма, драма),
б) дзве кніжкі прозай.
Удзельнік конкурсу павінен выпаўніць спецыяльны конкурсны купон. Купон друкуем, і паўторым яшчэ некалькі разоў, у «Ніве». Можна яго таксама атрымаць у сваёй бібліятэцы. Удзельнік, на купоне або на асобнай картцы, павінен растлумачыць, ці выбраныя творы яму падабаліся і чаму?
Гатовыя купоны трэба здаць у публічную бібліятэку або прыслаць па адрасу: Рэдакцыя «Ніва», Беласток, вул. Весялоўскага 1 — да 30.10.1967 года.
Удзел бібліятэк, гурткоў БГКТ, святліц, клубаў, іншых арганізацый будзе заключацца ў шырокай папулярызацыі конкурсу, у дапамозе выбраць кніжкі для чытання, у збіранні купонаў і перасыланні іх у рэдакцыю «Нівы». Удзельнікам конкурсу, якія найтрапней, найлепш і найцікавей растлумачаць, чаму і што ў выбраных творах ім падабаецца, Ваяводская конкурсная камісія прызнае вартасныя ўзнагароды, уфундаваныя арганізатарамі.
Спіс узнагарод:
грамафон (адаптар), транзіставае радыё, ручныя гадзіннікі, камплекты грампласцінак, аўтаручкі, даўгапісы, прадметы штодзённага ўжывання, камплекты кніжак.
Падсумаванне конкурсу і ўручэнне ўзнагарод адбудзецца 5.ХІ.1967 года ў Беластоку ў час (і як складовая частка) святкавання 50 гадавіны Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі.
Сакратарыят конкурсу знаходзіцца ў Ваяводскай Бібліятэцы ў Беластоку, вуліца Кілінскага.

КУПОН

1. Назаві аўтара і загаловак вершаванага твора ....

2. Назаві двух аўтараў і загалоўкі кніжак прозай
а) ....
б) ....

3. Напішы, ці выбраныя творы табе падабаліся і чаму ....

4. Напішы, дзе ўзяў кніжкі да чытання (публічная бібліятэка, уласная ці купіў) ....

5. Імя і прозвішча ....
6. Адрас ....
7. Прафесія ....
8. Колькі год ....

Запоўні купон і аддай яго бібліятэкару ў публічнай бібліятэцы або прышлі ў рэдакцыю «Нівы» да 1.10.1967 года.

Літаратура для выбару

Пад такім загалоўкам і ў будучым, у час конкурсу, будзем даваць творы беларускай літаратуры, з якіх кожны зможа выбраць сабе тры, якія для конкурсу прачытае.
Не абазначае гэта, што можна выбіраць толькі з нашых прапаноў. Што не можа кожны сам сабе шукаць загалоўкаў. Калі ласка!
Рубрыку «Што чытаць» прапануем як арыенцір. Кніжкі, намі прапанаваныя, ёсць у бібліятэках. Выбіраем найбольш даступныя і цікавыя.
Няхай жа загаворыць галерэя беларускіх пісьменнікаў і паэтаў усіх эпох і ўсіх напрамкаў!

* ✲ *

...Дзед мой нябожчык калі ўміраў,
Так гаварыў мне і тату:
Скарбы у лёхах замчышча схаваў.
Хтось адзін вельмі багаты.
Трапіць жа можна ўноч тую на след.
Як з іх спадае закляцце...

«Сон на кургане».

ЯНКА КУПАЛА
Паэмы:

«Магіла льва»
«Адплата кахання»
«Бандароўна»
«Сон на кургане»
«На папасе»

Драма: «Раскіданае гняздо».
Усе загалоўкі можна знайсці ў «Зборы твораў» выд. за 1954 г., тамы 5 і 6. Або з іншых выданняў.

* ✲ *

...Лабановіч жахнуўся. Ён як бы пачуў, што нехта неадхільны, грозны і няўмольны замахнуўся над ім цяжкаю булавою і вось-вось апусціць яе на яго галаву...

«У палескай глушы».

ЯКУБ КОЛАС
Паэмы:

«Новая зямля»
«Сымон-музыка»
«Рыбакова хата»
«Суд у лесе»
«Адплата»

Трылогія ў прозе:

«У палескай глушы»
«У глыбі Палесся»
«На ростанях»

Аповесці.

«На прасторах жыцця»
«Дрыгва»

Загалоўкі маем у «Зборы твораў» за 1952 г., тамы 4, 5, 6, 7.

* ✲ *

...Салавей выскачыў з палацу на шырокі дзядзінец... Адтуль кінуўся ў вялізнае гумно. Здалёку чуў ён крык гайдукоў, якія пусціліся за ім удагонку!
— Лавіце, лавіце.
Забрахалі сабакі. След яго ўжо быў страчаны. Салавей урыўся ў вялізны стог сена...

«Салавей».

ЗМІТРОК БЯДУЛЯ

«Салавей» — аповесць
«У дрымучых лясах» — аповесць
«Палескія байкі» — серыя мае 25 казак і можа лічыцца як адна пазіцыя ў конкурсе. Вершам.
Знойдзеце ў «Зборы твораў» за 1951 год, тамы 2, 3, 4.

* ✲ *

...Надзя крыкнула на вуха Андрэю:
— Глядзі! Гэта з Бельскага павета! Невядома, як яны сябе павядуць? Сярод іх былі нашыя хлопцы...
Афіцэр паліцыі крыкнуў дэманстрантам, каб разышліся. Калоны ішлі...
— Мы ў сваіх братоў і сёстраў страляць не будзем!
Афіцэр анямеў! Потым раптам падбег к паліцыянтам і на ўвесь голас заўзята крыкнуў:
— Па стральцах-здрадніках — плі!
Гукнулі стрэлы. Восем чалавек стральцоў упала забітымі...

ПІЛІП ПЕСТРАК

«Сустрэнемся на барыкадах» раман, выд. 1954 г.

* ✲ *

Таццяна: — Лепш пачакай, пакуль ты не загоіш глыбокіх ран...
Грышка: — Здаецца, нехта ходзіць каля хаты.

МАКСІМ ТАНК

«Нарач» — паэма вершам
Можна знайсці ў «Зборы твораў» за 1958 г., том І, стар. 109—171.

ТРЫБУНА чытачоў

У «Доме Раманавых»

Насталі доўгія зімовыя вечары. Стала шмат вольнага часу для гаспадароў і гаспадынь. У нашай вёсцы Белявічы ёсць вялікая і прыгожая святліца, якую называюць у нас «Домам Раманавых». Кіруе ёю Кахановіч са сваім шваграм Марцінчуком.

Калі б не лічыць перадач тэлебачання, на якія прыходзяць людзі, дык не можна было б гаварыць аб якой-небудзь культурна-асветнай рабоце. Але ўвесь час не будзеш глядзець на тэлевізар. Таму збіраемся і гуляем у карты. Хацелі б пагуляць у шашкі, даміно. Нядрэнна было б, каб быў тут і стол да пінгпонга. Але пра гэтае няма каму клапаціцца. Наш светліцовы, Юльян Марцінчук, ужо за стары, каб усім гэтым цікавіўся. Ён адкрые дом «Раманавых», напаліць печку і спіць. А як выспіцца, тады выпрасіць людзей са святліцы і задаволены ідзе дахаты.

Ёсць у нас таксама бібліятэчны пункт. І ён фармальна фігуруе на мяне. Ёсць тут шмат беларускіх кніжак. Але, на жаль, не можам гэтым бібліятэчным пунктам карыстацца. У гэтай самай шафе, дзе знаходзяцца кніжкі, «урадуе» бухгалтар сельскагаспадарчага гуртка. У дзень шафа адкрыта, а ўвечары ўжо шафа замкнута і ключ да яе ў бухгалтара. І вось таму, што я не маю доступу да ключа, не можа ніхто атрымаць з бібліятэкі кніжак. Часамі ў «Доме Раманавых» адбываюцца забавы. Гэта нядрэнна. Горш толькі з тым, што забавы бываюць заўсёды з багатым буфетам. Водкі, піва, закускі колькі хочаш, не толькі ў дзень забавы, але і назаўтра. І смагу прагнаць назаўтра ідуць сюды кліенты. Гэта зноў не падабаецца ...ным жонкам. Такая «культура» многім ...ыхарам нашай вёскі таксама не падабаецца і многія сяляне гавораць, за што кіраўніку святліцы плацяць грошы. Бо тут не культурныя мерапрыемствы, але ...ешта падобнае да карчмы.

Пётр Госцік
Белявічы

ЗАЦІКАВІЛАСЯ ПОП

...луба-кавярні «Рух» у гайнаўскіх вёс...ках — гэта асноўныя культурныя ўста...новы. Нядаўна (ў лістападзе) адкрыта такі клуб у вёсцы Лука. Клуб змяш...чаецца ў хаце Васіля Салаўя і кіруе ім ...аладая дзяўчына Вера Жукоўская. На ...рацягу месяца ў клубе арганізавана ...аладзёжныя пастаноўкі ігры ў шашкі ...шахматы. Клуб намераны закупіць тэ...левізар, а моладзь — арганізаваць драм...гурток. Мясцовая партарганізацыя жы... зацікавілася працай клуба і яго ...ультурнай дзейнасцю. Неўзабаве бу...е апрацаваны план працы клуба-ка...ярні і рэгулямін карыстання з усіх ...о дабрадзействаў. За лад і парадак у ...рацы клуба сярод мясцовага мала...дзёжнага актыву выбрана і зацверджа... адказных.

Янка Цялушэцкі
Новае Ляўкова

УЛАДЗІМІР ХОМІК

Жыхар вёскі Слоя, што на Сакольшчыне, Уладзімір Хомік з'яўляецца адным з найлепшых карэспандэнтаў «Нівы» Яго матэрыялы заўсёды глыбокапрадуманыя, цікавыя, закранаюць хвалюючыя справы вёсак, і неаднойчы і ўсяго павета. Дзякуючы яго публікацыям многа спраў уладжана, палепшана. Як перадавы карэспандэнт Уладзімір Хомік 27.XI.1966 г. быў запрошаны на пленум ГП БГКТ, на якім праводзілася ацэнка «Нівы». На гэтым пасяджэнні Уладзіміру Хоміку была ўручана ад імя рэдакцыі рэчавая ўзнагарода. (мх)

У САКОЛЬСКІХ БІБЛІЯТЭКАХ

Сетка бібліятэк у Сакольскім павеце пастаянна разрастаецца. У студзені будзе адкрыта, між іншым, новая грамадская бібліятэка ў Крушынянах, з якой будуць карыстаць сяляне Крушынянаў і суседніх вёсак. Бібліятэка ў Гуранах атрымала нядаўна новае памяшканне з абшырнай залай на чытальню. Будзе гэта найпрыгажэйшае бібліятэчнае памяшканне з усіх грамадскіх бібліятэк Сакольшчыны. Адначасова грамадская бібліятэка ў Саколцы стварыла дзіцячае аддзяленне, якое будзе забяспечваць у кніжкі наймалодшых чытачоў Саколкі. (п)

ЯКІЯ ЎРАДЖАІ

У Сямяціцкім павеце сярэдні ўраджай паасобных культур наступны: жыта, пшаніцы, аўса і ячменю ў сярэднім 14,3 цэнтнераў з аднаго га, бульбы 175 цэнтнераў, цукровых буракоў 273 цэнтнеры, рапаку 16 цэнтнераў.

Плошча кантрактаваных культур у 1966 годзе займала 13700 га. Плануецца, каб у наступных двух гадах ураджаі чатырох зерневых культур з аднаго гектара асягнуць 16 цэнтнераў, бульбы 180 цэнтнераў, а цукровых буракоў 300 цэнтнераў. (мх)

Сардэчныя тайны

...арагое Сэрцайка!

...нога чытала я тваіх «Сардэчных тайнаў». Выдаваліся яны мне смешнымі. Аднак і мне здарылася непрыемная справа, і я пастанавіла таксама звярнуцца да цябе за парадай.

...не 17 год. Летам пазнаёмілася я з ...лопцам з горада. Сама я жыву на вёс...ы. Сябравалі мы з ім увесь час і бы... задаволены з гэтага. Аднак тут умя...аўся другі хлапец, які таксама пака... ў мяне не менш ад Л. (мой папярэдні ...лапец). Л. аднойчы ўбачыў мяне з Ю. ... кіно. Ад таго часу мы з Л. не гаворым. Аднак я яго і ў далейшым кахаю. Я надалей хацела «хадзіць» з Л. Ю. просіць мяне, каб я аб Л. забыла. Сама не ведаю, што рабіць. Ці сустракацца з адным і з другім, як кажуць «на два фронты», ці выбраць аднаго. Мне падабаецца і Ю. і Л.

Галіна
з Бельскага павета

Дарагая Галя!

Хоць ты пішаш, што Л. пакахала даўно і кахаеш надалей, то я не веру. Бо ж у канцы свайго пісьма пішаш іншае: падабаецца мне і Ю. і Л. З таго вынікае, што падабаюцца табе абодва, але не кахаеш ніводнага. Тым лепш. Маеш толькі 17 год, і думаю, што не патрэбнае табе яшчэ як кажуць «сапраўднае каханне». Так што перастань гневацца з Л., пачні да яго перша гаварыць (тут упартасць не мае сэнсу, бо гэта нічога сур'ёзнага). А калі табе абодва падабаюцца, дык і сябруй з імі. Раз можаш пайсці ў кіно з Л., другі раз з Ю. Гэта ж ні аб чым дрэнным не гаворыць. Няма сэнсу кахацца на сілу. Яшчэ ў сваім жыцці сустрэнеш гэтага «трэцяга», а тады і парада мая не будзе табе патрэбнай.

Усяго добрага — Сэрцайка

АРЛЯНСКАЯ БЕТАНЯРНЯ

Два гады таму назад не было яшчэ ў Орлі бетанярні, не было яшчэ тут такога прадпрыемства якое вельмі патрэбна для сялянскага будаўніцтва. Пачалося ўсё ў канцы 1964 года ад арганізацыі Бельска-Падляшскага прадпрыемства тэрэновага промыслу матэрыялаў будаўляных. У лютым 1965 года пачалі рабіць дакументацыю на новае прадпрыемства, а ў чэрвені на месцы будучай бетанярні было скошанае жыта, і пачалася будова. Усё рабілася хутка і добра. У жніўні пачалася прадукцыя пустакаў жвіровых і жужлёвых. Згодна з планам за паўгода 1965 года бетанярня мела даць 760 тысяч керамічных адзінак, а выканала 1.416 тысяч — значыць амаль падвойна.

У гэтым годзе, як і ў мінулым, ідзе прадукцыя і адначасова разбудоўваецца прадпрыемства. На гэты год план бетанярні акрэсліваецца на 1460 тысяч керамічных адзінак, а ўжо да канца верасня выканана іх 2 117 тыс.

У сувязі з тым, што ў краіне матэрыялы будаўляныя з'яўляюцца дэфіцытным матэрыялам, дык для бетанярні было прыдзелена дадатковае заданне — выпрадукаванне аднаго мільёна керамічых адзінак. І гэта будзе выканана, таму што 58-міасабовы калектыў бетанярні працавіты, ахвярны, здысцыплінаваны. А кіраўнік бетанярні, Юры Ёдла, добры арганізатар.

Тут штодзённа прыязджаюць трактары з прычэпамі з адлеглых вёсак па дарожную «тралінку», дахоўку, дахачныя гансёры, пустакі, кравэнжнікі і іншыя матэрыялы. Штодзённа тут толькі аднаго жужлю ідзе на прадукцыю 70 тон.

Бетанярня хуткімі тэмпамі разбудоўваецца далей. Яе прадукцыя вельмі патрэбная сялянам нашых вёсак. (М.Х.)

ЧАСТЫЯ ПАЖАРЫ

У Кнаразах на Бельшчыне часта бываюць пажары. На працягу кастрычніка і лістапада было тут чатыры пажары. Усе застанаўляюцца, чаму так часта гараць Кнаразы? Ёсць падазрэнне, што паявіўся ў вёсцы нехта зусім пазбаўлены чалавечай годнасці, і ён спецыяльна падпальвае будынкі. Усе людзі запалоханыя ў вёсцы, баяцца, што кожная ноч можа прынесці новыя няшчасці, таму што нейкі псіхапат упаў у манію такога роду злачынстваў.

Янка
Бельскі павет

САЛЁНЫЯ ГУРКІ

Такія вёскі на Бельшчыне як Плёскі, Дзяніскі, Паўлы і Война маюць аграмадныя даходы з вырошчвання гуркоў. Яны з'яўляюцца галоўнымі дастаўшчыкамі гуркоў да Бельскага прадпрыемства пераапрацоўкі фруктаў і гародніны.

У гэтым годзе гэтае прадпрыемства засаліла 300 тысяч тон гуркоў. З гэтага выслана на экспарт 80 тон. Бочкі з засоленымі гуркамі затоплены ў спецыяльных месцах рэчкі Нарвы. Гэта гарантуе іх свежасць і прыемны смак.

Павел Зінкевіч
Бельск

КАНЕЦ «КАПЦІЛКАМ»

Жыхары вёскі Іванкі (Гайнаўскі павет) ходзяць зараз у паднятым настроі, таму што гэтымі днямі маюць падключыць да нашай вёскі электрычны ток. Усім надаелі ўжо капцілкі, і таму гаспадары грамадскім чынам капалі ямы пад электрычныя слупы, дапамагалі спецыялістам у абсталяванні электрычных правадоў. Ужо ў нас загаварылі людзі аб пакупцы тэлевізараў, сціральных машын, машынак, радыёпрыёмнікаў і г.д. Дзякуючы электрыфікацыі павысіцца культура штодзённага жыцця нашых жыхароў.

Валя Грынявіцкая
вёска Іванкі

ЧЫТАЧЫ ПЫТАЮЦЬ -„НІВА" АДКАЗВАЕ

Група чытачоў з Беластока просіць высветліць прычыны спынення дэманстрацыі фільмаў у зале ГП БГКТ і садзейнічаць перанясенню фільмовых дэманстрацый на нядзелю.

У гэтай справе мы звярнуліся ў ГП БГКТ і атрымалі наступны адказ: Дагэтуль у зале ГП БГКТ фільмы дэманстраваліся 5 разоў у месяц, 4 разы на карнеты і 1 раз бясплатна (у апошнюю нядзелю кожнага месяца).

Устрымана толькі дэманстрацыя фільмаў на карнеты. Устрымана таму, што прыходзіла на гэтыя сеансы малая колькасць гледачоў. Бясплатныя фільмы будуць дэманстравацца як і раней. Калі аднак гарадскі аддзел павялічыць, хаця б у два разы, дагэтуляшнюю «фрэквенцыю», фільмы могуць дэманстравацца не толькі 4 разы ў месяц, але і больш разоў.

На жаль, няма магчымасці рабіць фільмовыя сеансы ў нядзелі. У гэты дзень фільмы дэманструюцца на вёсцы, дзе патрэбы ў такіх мерапрыемствах значна большыя, чым у горадзе, і ёй трэба аддаць першынство.

КІНО

Праграма на 20—25. XII.1966 г.

ГАЙНАЎСКІ ПАВЕТ

Белавежа
„Bambi" (USA), 20—21. „Sprawa Barnaby Kosa" (czeski), 22—23. „Kochankowie z Marony" (polski), 24—25.

Кляшчэлі
„Ballada huzarska" (radz.), 20—21. „Niewysłany list" (radz.), 22—23. „Bandyci z Orgosolo" (jugosł.), 24—25.

Дубіны
„Dom z facjatą" (radziecki), „Grzeszny anioł" (radz.), 24—25.

Нарва
„Pociąg na tyły" (radz.), „Macario" (meksykański), 21—25.

Нараўка
„Karambol" (węgierski), „Romans z nieznajomym" (USA), 21—25.

Чыжы
„Noc przedślubna" (czeski), „12 milionów Holendrów" (holenderski), 21—25.

Дубічы Царкоўныя
„Miłość jednej nocy" (rumuński), „Dylemat" (duński), 21—25.

БЕЛЬСКІ ПАВЕТ

Боцькі
„Kanciarze i spółka akcyjna" (węg.), „Dworek 4-ech dziewcząt" (jugosł.), 21—25.

Орля
„Obok prawdy" (radz.), „Podróż nie z tej ziemi" (jugosł.), 21—25.

Райск
„Niedziela sprawiedliwości" (polski), „Yanco" (meksykański), 21—25.

БЕЛАСТОЦКІ ПАВЕТ

Гарадок
„Tomasz — oszust" (franc.), 20—21. „Dzwony dla bosych" (czeski), 22—23.

Міхалова
„Gangster i urzędnik" (USA), 20 — 21. „Strzelby Apaczów" (USA), 22—23. „Pierwszy dzień wolności" (polski), 24—25.

СЯМЯЦІЦКІ ПАВЕТ

Нурэц
„Gangster i urzędnik" (USA), 20—21. „Normandia — Niemen" (radz.), 22—23. „Wierność" (radziecki), 24—25.

Мілейчыцы
„Bambi" (USA), 20—21. „Sprawa Barnaby Kosa" (czeski), 22—23. „Kochankowie z Marony" (polski), 24—25.

САКОЛЬСКІ ПАВЕТ

Крынкі
„Królewskie dzieci" (NRD), 20—21. „Hamida" (NRD), 22—23. „Koniec nocy" (polski), 24—25.

Шудзялава
„Mam 20 lat" (radz.), „Kiermasz" (NRF), 21—25.

Сідра
„Diabelska przepaść" (czeski), 20—21. „A jednak cię kocham" (radz.), 22—23. „O carski tron" (bułg.), 24—25.

ДУБРОЎСКІ ПАВЕТ

Новы Двор
„Kronika jednego dnia" (radziecki), „Rękopis znaleziony w Saragossie" (polski), 24—25.

Ліпск
„Mam tu swój dom" (polski), „Kto jest bez winy" (radz.), 24—25.

НІВА

Adres redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1. Telefony: red. naczelny 2-10-33, centrala 2-32-41 do 45. Warunki prenumeraty: miesięcznie — 2,40 zł, kwartalnie — 7,20 zł, półrocznie — 14.40 zł, rocznie — 28,80 zł. Prenumeratę przyjmują wszystkie placówki pocztowe i listonosze. Wpłaty na prenumeratę indywidualną należy dokonywać na konto PUPiK „Ruch" Nr 102-7-101 NBP Białystok I Oddział Miejski. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma. Zamówienia ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje — Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wronia 23. Nr konta PKO I-6-100024. Zamówienia z krajów europejskich jak i zamorskich należy kierować pod adresem CHZ „Ars Polona" Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7. Obowiązuje przedpłata na konto NBP ;Warszawa 2-6-51. Prenumerata roczna wraz z przesyłką zwykłą wynosi 4,70 $ w Europie, 5 $ — w USA.
Nakład 7.224 Błtk. D-2

Трубачыст чысцігрош

Зіма пляцецца ні так, ні сяк, але, хоць хата і з прысьбаю, нейк робіцца халаднавата. Эх, — падумала я, — годзе ганяць кажухам мурашкі за плячыма. Натаплю сцяноўку. А пакуль прагарыць — натру бульбы і спяку гарачую бабку. Вернецца Кастусь з лесу — пальчыкі абліжа. Наесца і нагрэецца. Сухія дровы пад рукою. Улажыла паперу, падпаліла. Папер фукнуў, а дровы хоць бы што, нават не заняліся. Выбегла я да паветкі, прынесла чысцюсенькай, духмянай лучыны. Аж запахла на цэлую хату. Наклала ў печ і прычыніла дзверцы. Лучына трэснула, а чорным дымам як дало мне ў вочы, то аж у галаве закружылася. Мо шыбра замала адсунула? Пабегла, адсунула цэлы шыбар. Сагнулася ракам ля печы і дую, што аж скуру на плячах цягне. А печ не хоча гарэць. Ці мне здалося? Ці хтось далікатна стукаў? Падняла галаву і слухаю. Стукае. Калі ласка! Прашу, заходзьце. У хату ўвайшоў з мяцёлкамі за плячыма, трубачыст Мурза.

— Ах, паночку, як добра, што вы ў пору прышлі...

— Так, ужо апошні раз у гэтым годзіку.

Сеў за стол, выняў квітарыюш і пачаў выпісваць квіт.

Урэшце адазваўся:

— А цяпер, калі ласка, плаціце мне шэсць злотых.

— Зараз заплачу, — сказала я, — але маю да вас адну просьбу. Распаліла я ў сцяноўцы, і не хоча гарэць.

— А што я вам на гэта параю?

— Вы ж, здаецца, ад гэтых спраў спіцыяліст. Можа дымнік сажаю занясло?

— Ну, гэта не мая справа. Звярніцеся да печніка.

Тут мяне ўзяло.

— Не ваша справа? А што ваша справа? Квіты выпісваць? За што я вам 11 месяцаў па 6 злотых плаціла? Не прачысціце, не заплачу!

— А я вас зусім не намаўляю, — кажа спакойна трубачыст. — Не хочаце мне заплаціць 6 злотых, то заплоціце на калегіі 3000.

Э, падумала я, яшчэ за 6 злотых будуць цягаць майго Кастуся па калегіях. Выняла з прыскрынка навюсенькага «каперніка» і палажыла на стол. Мурза выдаў мне рэшту, падзякаваў і пайшоў далей выпісваць квіткі. А я стала каля халоднай печы і думаю: трубачыст-чысцігрош, вось дык кааператыў — чорнымі мяцёлкамі вымятае ад людзей чыстыя грошы!

Цёта Мільвіна

НІЎКА

ЗНАЙШОЎ ВЫЙСЦЕ

У Хаджы Насрэдзіна былі дзве жонкі. Аднойчы абедзве прычапіліся да яго з пытаннем: «Каго ты больш кахаеш — мяне ці яе?» Бедны Хаджа быў пастаўлены ў няёмкае становішча. Ухіляючыся ад шчырага адказу, ён сказаў: «Абедзвюх».

Але яны не супакойваліся. Маладая жонка сказала: «Уяві сабе, што мы абедзве катаемся па возеры; раптам лодка перакульваецца, і мы падаем у ваду, а ты ў гэты час сядзіш на беразе. Каго ты будзеш спачатку ратаваць?»

Хаджа засмуціўся, уявіўшы сабе гэтакае няшчасце, задумаўся і спытаў у старэйшай жонкі:

— Слухай, ты ж, здаецца, крыху ўмееш плаваць?

ПОЎНЫ ГАСПАДАР

— Я ў доме поўны гаспадар! — хваліцца Сцяпан перад сваім прыяцелем Кастусём. — Сёння, напрыклад, ледзь толькі я сказаў жонцы: «Мне патрэбна гарачая вада...»

— І яна тут жа сагрэла табе ваду?

— А як жа! Хіба я магу мыць посуд халоднай вадой!..

ПРАКТЫЧНАЯ

— Ах дазвольце мне з'явіцца вам у сне...

— Калі ласка, вось вам мой адрас.

ДОБРА ПРАЙШЛО

На спатканні з мужам у турме жонка ціха пытаецца ў мужа:

— Ці ўсё добра прайшло з напільнікам, які я запякла ў пірог?

— Добра. Заўтра кладуся на аперацыю.

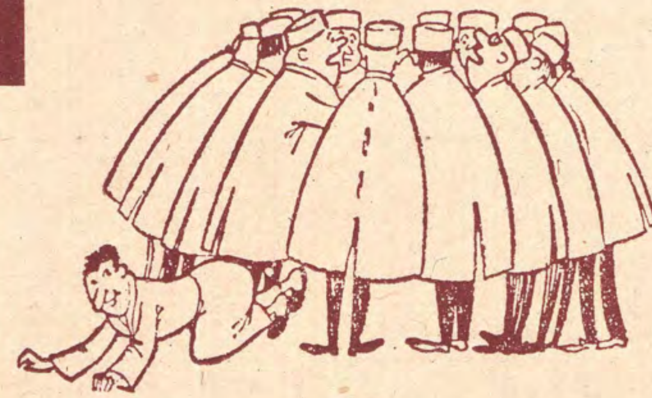

Без слоў.

Кансіліум.

ЧАМУ

Маленькі Пецька пытае старэйшага брата:

— Чаму жанчыны носяць туфлі на высокіх абцасах?

— Каб іх мужчыны не цалавалі ў лоб.

КОЛЬКІ ГОД

— Проста немагчыма, — кажа Янка свайму сябру. — Мая дачка пераапранаецца на дзень тры-чатыры разы.

— Гэта што, — адказвае сябар. — Вось мая дык разоў дзесяць!

— Колькі ж ёй год?

— Сем месяцаў.

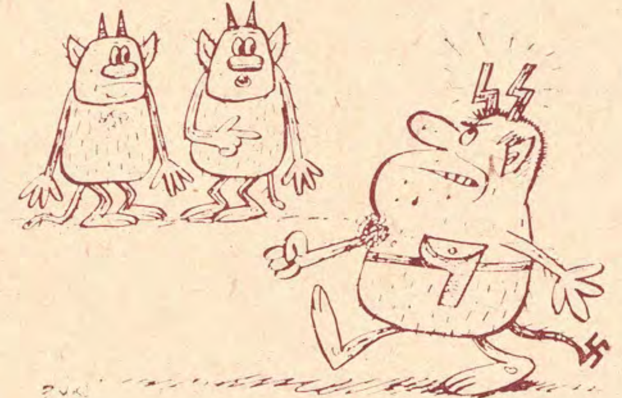
ЛЕЎ І ЧАРАПАХА

Леў прызначыў Чарапаху начальнікам аддзела транспартных перавозак. Ужо з наступнага дня пачалася катавасія. Палавіну вадзіцеляў Чарапаха абвінавачіла ў ліхацтве, другую палавіну — у празмерным захапленні «левымі» рэйсамі. Механікі гаража былі пераключаны на рамонт чарапашынага панцыра. А машыны стаялі. Тады Леў пусціўся ў дыпламатыю: ці не згодзіцца Чарапаха звольніцца па ўласнаму жаданню? Адказ быў безапеляцыйны: «Гэта, — сказала яна, — не маё, а ваша жаданне».

Ларчык адчыняўся проста: Чарапаха неяк прагаварылася, што ёй засталося тры гады да пенсіі і яна хоча неяк дацягнуць. Яна і цягне цераз пень — калоду. Мы гатовы параіць Льву: дайце Чарапасе двух-трох добрых памочнікаў, і яна будзе цягнуць хоць дзесяць гадоў...

Я. Герцовіч

КАРЦІНА З ПЕКЛА

— Глянь, гэта старшы наглядач з Асвенціма.

Зумі... ясоб і апалоніка

Дарослыя часта бываюць дзяцьмі.

*

Чалавек з чалавекам заўсёды можа сустрэцца, але калі нехта нам вельмі патрэбны, тады яго надта цяжка знайсці.

*

Хто сілаю выбіваецца ўперад, той вельмі часта застанецца далёка ззаду.

*

Сярод нашых знаёмых заўсёды можам знайсці такіх, якія ахвотна замянілі б нас на грошы.

*

Скупому і ад лічэння грошай рукі трасуцца.

ВІНАВАТЫ?

Тоўсты чалавек гаворыць худому:

— Калі паглядзець на цябе, то можна падумаць, што ў нашай краіне пануе голад.

Худы адказвае:

— А калі на цябе паглядзець, то адразу стане ясна, хто вінавзты ў тым, што я худы.

МАГЧЫМА

— Як табе не сорамна? Такі маленькі і курыць! На месцы твайго бацькі я б...

— Што ж, гэта магчыма. Мая маці ўдава.

АДНАДУМЦЫ

— Карове хвост псуе фігуру, —
Звінеў камар, упіўшыся ў скуру.
А авадзень на гэта: — Смех дый годзе —
Зусім ёй хвост не падыходзіць.

Павел Шыбут

Косіць хлопец канюшыну

Сл. А. Ставера Муз. М. М. Пятрэнкі

Ля садочку канюшына
Узрасла і расцвіла.
Нібы ўзорную хусціну
Хтосьці ў полі разаслаў.
Сумна звоняць пчолы недзе, —
Ім мядункаў нестае.
На касілцы хлопец едзе, —
Пра каханую пяе.
Не касою, а машынай
Косіць хлопец канюшыну.
Хоць дыхнуў бы ветрык свежы,
Сонца паліць, духата!
А касілка косіць - рэжа, —
Ажно глянуць любата.
Раптам хлопец заўважае:
Паміж яблынь маладых
Яго любая спяшае
З поўнай кружкаю вады.
Не знайсці спрытней дзяўчыны!
Косіць хлопец канюшыну.
Ад вады занылі зубы,
Не вада, а проста лёд.
Пахнуць кветкі, пахнуць губы,
Ах, як смачна пахне мёд.
Дома маці запытала:
— Дзе ты з кружкаю была?
— У садочку, — адказала, —
Я маліну паліла...
Трэба ж ёй знайсці прычыну...
Косіць хлопец канюшыну...

Для снобаў

Фунт стэрлінгаў трэба заплаціць за двухмінутнае купанне ў ванне з чыстага золата. А каму такое задорага, можа за два шылінгі агледзець ванну і нават дакрануцца да яе. Гаспадар фешэнебельнай гасцініцы каля Токіо, дзе пастаўлена залатая ванна, заявіў карэспандэнтам: «Я хацеў зрабіць што-небудзь такое, чаго ні ў кога больш няма».

«Морнінг стар»

Знайшлі выйсце

Кіраўнікі каталіцкай царквы далі згоду на дэманстрацыю мод у касцёлах. У Турыне (Італіі) чароўныя маладыя манашкі не толькі дэманструюць купальныя касцюмы для наступнага сезона, але і заводзяць дыскусіі з гледачамі на такія тэмы, як сэнс жыцця, вера ў бога, каханне, роля жанчыны ў сям'і і г.д. Гэта прыцягвае ў царкву шмат моладзі. Зараз група манашак з Турына робіць гастрольную паездку па Заходняй Еўропе. Кардынал Кёніг, які гутарыў з удзельнікамі турнэ, ухваліў іх дзейнасць. Мяркуецца адкрыць пастаянныя каталіцкія дэманстрацыйныя залы мод.

«Фолькcштыме»

ДЗЯЎЧАТЫ НАПРАКАТ

У Мюнхенскім квартале Швабінг, вядомым славутымі ўвесялільнымі дамамі, «палепшылася» абслугоўванне кліентаў. Цяпер кожны багаты наведвальнік, які прыходзіць у рэстаран або на танцпляцоўку без дамы, можа па свайму густу заказаць сабе партнёрку для розных паслуг. Дзяўчына на тры танцы каштуе адну марку, прыемная субяседніца за сталом — пяць марак і г.д. па дакладным прэйскуранце.

«Морген»

Дзяцей мы дзелім на дзве катэгорыі: нявыхаваныя і нашы.